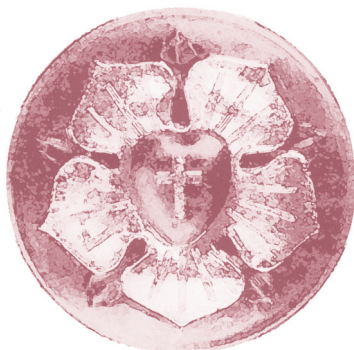

LUTHERSK KIRKETIDENDE

TEMA: PINSE

LEDER

KALLET FRA ARUSHA

ARTIKLER OG INNLEGG

PINSE OG GLOBALT DISIPPELSKAP

WORLD COUNCIL OF CHURCHES –
CONFERENCE ON WORLD MISSION
AND EVANGELISM

FRA ACHIMOTA TIL ARUSHA

KIRKENS MISJON SETT FRA ET
URFOLKSPERSPEKTIV

INDIGENOUS PEOPLES AND MISSION
– SUMMARY OF CONSULTATION

EVANGELISERING I VÅR TID
DISIPPELSKAP I FOLKEKIRKEN
STIFTELSEN PRESTEGÅRDSLÅNA I
MELHUS

SØNDAGSTEKSTEN

PINSEDAG

2. PINSEDAG

TREENIGHETSSØNDAG

FRA BISPEDØMMERÅDENE

KALLET FRA ARUSHA

Misjonens subjekt er ikke kirken, men Gud. Og Gud beveger kirken og verden gjennom Ånden. Fordi det er Gud som handler, kan fornyelsen komme fra steder vi venter det minst.

Dette nummeret av Luthersk Kirketidende er viet impulsene fra KVs misjonskonferanse i Arusha i Tanzania i mars i år. Fra dem som deltok på konferansen, rapporteres det om viktige bidrag til fornyelsen av misjonsbegrepet. Dette belyses i de ulike artiklene i dette nummeret. Jeg vil peke på tre viktige tyngdepunkter:

For det første pekte konferansen på *Åndens* rolle i misjonen. Som den livgivende og bevegende kraft i alt det skapte søker Ånden å fornye og forløse den verden som er preget av ondskapens og ødeleggelsens krefter. Gjennom evangeliet om Jesus Kristus kalles mennesker til å bli en del av denne Åndens bevegelse og av Guds visjon i verden. Dette gjelder også fellesskapet av dem som bekjenner troen på Jesus som Herre, nemlig kirken. Kalt og drevet av Ånden blir vi en del av *Guds* misjon i verden.

For det andre bidro konferansen til en fornyet bruk av disippelbegrepet. Å være en del av Guds misjon er i et bibelsk perspektiv å være en disippel – en etterfølger av Jesus – og det Arusha-erklæringen kaller aktive medarbeidere med Gud i transformasjonen av verden. Det disippelskap vi kalles til, er ikke noe statisk, men et ”transforming discipleship”. Å ha del i Guds nåde og det å ha del i Guds misjon er ifølge Arusha to sider av samme sak – fordi frelse og disippelskap handler om ”theosis”, å bli lik Gud.

Vi må være åpne for at fornyelsen kan komme fra steder og på måter vi minst venter det.

For det tredje understreket konferansen at misjonen like gjerne kan begynne fra steder man minst venter det, fra ”the margins”. Dette henger nettopp sammen med at misjonen nettopp ikke er vår, men Guds. Misjon handler ikke nødvendigvis om at de som befinner seg i det politiske, kulturelle og religiøse sentrum, skal ”gå ut” for å forkynne budskapet, men like mye om at de som befinner seg i de politiske, kulturelle og religiøse periferier, blir de redskaper Gud bruker for fornyelse og transformasjon. Det kan f.eks. handle

om urfolk slik én av artiklene i dette nummeret belyser. Og i vår folkekirkelige kontekst kan det like gjerne handle om dem vi oppfatter som kirkens ”passive” medlemmer. Også i folkekirken må vi være åpne for at fornyelsen

kan komme fra steder og på måter vi minst venter det.

Når vi snart skal feire pinse, er det vel verdt å ta med påminnelsen fra Arusha om Åndens fortsatte virke i vår tid: ”The Holy Spirit continues to move in our time, and urgently calls us as Christian communities to respond with personal and communal conversion and transforming discipleship.”

HARALD HEGSTAD
HARALD.HEGSTAD@MF.NO

PINSE OG GLOBALT DISIPPELSKAP

AV KNUT HALLEN, DAGLIG LEDER SAMARBEID MENIGHET OG MISJON I DEN NORSKE KIRKE
KH558@KIRKEN.NO

Pinsen – fra sekt til universell religion

Pinse er dagen da disippelfellesskapet rundt Jesus går fra å være en bitte liten jødisk sekt til å bli en verdensreligion.

Noe av det samme grensesprengende fellesskapet fikk vi oppleve i Arusha i Tanzania nå i mars i år, der Commision for World Mission and Evangelism hadde sin 14. verdenskonferanse siden 1910 (Se mer om konferansen i Knud Jørgensens artikkel i dette nr.). Det var som en ”pinsedag anno 2018”, med representanter fra land og kulturer over hele verden, et fargesprakende og mangfoldig yrende liv hvor vi sammen søkte Ånden under hovedtemaet: ”Moving in the Spirit – Called to transforming discipleship”.

Den globale kirke i miniatyr var samlet på ett sted slik det også skjedde på en enda større misjonskonferanse under Lausanne III i Cape Town i 2010.

I Arusha ble det veldig konkret og håndfast at pinsens hendelse faktisk har ført til at det finnes fellesskap av Kristus-etterfølgere over hele kloden.

Feiring av det flerkulturelle globale kristne fellesskap

Arusha ble en feiring av pinsens flerkulturelle globale fellesskap hvor for eksempel en så praktisk ting som at alt som skjedde i plenum, ble oversatt til de de store verdensspråkene, og at utallige språk var representert, bl.a. norsk og samisk, konkretiserte pinsens budskap om at ”vi hører dem tale om Guds storverk på våre egne tungemål”; jfr. Apg 2,11.

Her går det også en linje fra Luthers og reformasjonens vektlegging av Bibelen på morsmålet,

gjennom verdensomspennende misjon med vekt på det samme til dagens verden hvor mange men på langt nær alle, har Bibelen på sitt eget morsmål.

Noe av det spennende med å være del av en slik flerkulturell kirke er at vi kan berike hverandre med våre perspektiver samtidig som det er samme sannhet og kilde vi søker; jfr. Buddhas lignelse om de blinde som beskriver samme elefant ut fra hvert sitt ståsted, bein, hale, snabel etc.

I et slikt fellesskap fra veldig ulike kontekster kan vi virkeliggjøre det Paulus snakker om i Ef 3,18 ff: ”Må dere sammen med alle de hellige bli stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet som overgår all kunnskap. Må dere bli fylt av hele Guds fylde.”

Det var mtp. dette flott å se fokuset på Skriften og ”Christ-centeredness” på denne konferansen som altså hadde representanter fra protestantiske, katolske, ortodokse, evangelikale, pentakostale og stedegne afrikanske kirker. Dette gir virkelig håp for Kirkens enhet fremover: Tydelighet på hva som er vårt felles sentrum i kristentroen, samtidig som vi kan lære av hverandre som kristne fra veldig ulike samfunnsforhold for å se mer av dybdene i Bibelens budskap. Ikke minst kan vi også dra veksler på hverandre om hva det er å være Kirke i vår tid.

I vår egen sammenheng her på berget er det ikke minst våre nye kristne landsmenn, bl.a. fra land hvor norske misjonsorganisasjoner har vært med å så evangeliet, som gir oss denne muligheten nå.

Et konkret arrangement som tar dette på alvor, er "Pinsefestivalen" 2. pinsedag i Oslo. Den er både økumenisk og flerkulturell. Kanskje finnes det en slik i ditt lokalmiljø, eller kanskje du kan ta initiativ til noe lignende?

Pinse er kontekstualisering? Kulturene gjør evangeliet til sitt eget – mission from the margins

Kan man kalle pinse kontekstualiseringens høytid? Ulike kulturer gjør evangeliet til sitt eget og uttrykker det i sitt språk. Som misjonsprest i Thailand opplevde jeg veldig tydelig hvor avgjørende det er at ikke den kristne tro ses på som noe fremmed (Les: Vestlig). Kristentroen er både universell og stedege, og nettopp det er dens styrke.

Dette fikk vi også erfare i Arusha.

I evangeliets møte med ulike kulturer vil man alltid måtte gå inn i en prosess med både bekreftelse og utfordring, bekreftelse av alt det i den enkelte kultur som styrker livskraftene, og motsatt utfordring av det som bryter ned livet. Hva "det gode liv" er, må igjen søkes i en oppriktig tolkning av Skriften slik at den får gi innhold til dette.

Mtp. kulturer som er blitt marginalisert, for eksempel urfolk, er det først og fremst et behov for å løfte opp alle de livsbejende sidene ved disse kulturene og presisere at dette ikke er i motsetning til Bibelens tale om livets fylde (Joh 10,10), slik det ofte feilaktig har vært hevdet fra både storsamfunn og kirke.

På verdenskonferansen i Arusha var det samtidig godt å erfare at man ikke hadde et naivt og romantiserende forhold til enkelte kulturer, men tvert imot erkjenner syndens/det ondes tilstedeværelse overalt som noe vi må være bevisst og kjempe imot.

Dette er også helt på linje med det representerer for både urfolk (både samisk kirkeråd og rep. fra KV's urfolksarbeid) og misjonsorganisasjoner nedfelte i oppsummeringen av en konsultasjon i Tromsø i januar i år: "*Our christian faith both affirms and challenges different aspects of all cultures*" (Se hele *Summary* på kirken.no/smm).

Men mtp. urfolk og unge, stedege kirker var det i Arusha først og fremst en fargerik feiring av mangfold og livsglede som disse kirkene bringer inn i det globale økumeniske fellesskapet. Men de representerer også kraftige korrektiv til bl.a. konsumerisme og en skakkjørt "herreveldeforvaltning" av skaperverket, hvor mennesket tar seg til rette i stedet for å være en ydmyk forvalter og gartner i samspill med resten av Guds kosmos. Her er det mye å hente i bl.a. den jordvendte spiritualiteten hos urfolkskirkene og hos våre egne samer; jfr. kapellan i Harstad, Hanne Puns-vik Øygard, som var en av drivkreftene bak "Indigenous youth conference" i forkant av hovedkonferansen i Arusha, og som også skriver en egen artikkel i dette temanummeret.

Ånden – "Moving in the Spirit – Called to transforming discipleship"

Pinsen handler om Den hellige ånd, og nettopp Ånden var utgangspunktet for misjonskonferansen i Arusha: "*Moving in the Spirit – Called to transforming discipleship*" var hovedoverskrift med referanse til Gal 5,25: "Lever vi ved (No 78: Har vi fått) Ånden, så la oss leve (vandre) i Ånden!"

Dette følger også opp det særlige, pneumatiske perspektivet fra Kirkenes Verdensråds siste dokument om misjon og evangelisering: "*Together Towards Life*" (*Sammen mot livet* se norsk versjon www.kirken.no/smm).

Ånden – dåp og disippelskap i Den norske kirke

Den hellige ånd ble gitt på pinsedag. I Den norske kirkes dåpsliturgi sier vi at både barn og voksne mottar Den hellige ånd i vår dåp. Men hvordan får vi dåpen til å henge sammen med livet i dåpen – livet som kristen, som disippel (gresk: *Mathetes* = elev)?

Her er det flere sammenhenger jeg tror vi har et potensial som kan videreutvikles:

- Vi kan med små grep øke bevisstheten om at vi alle blir døpt inn i både vår lokale menighet og den verdensvide kirke. *Dåpen gir oss del i et grensesprengende, flerkulturelt og globalt fellesskap med et felles oppdrag.* Presten kan for eksempel si noen korte ord om

dette ved dåpen og knytte til liturgiens egne ord.

- I dette fellesskapet, som er både lokalt og globalt, er vi både tilhørige og medarbeidere. Alle er umistelige og uendelig verdifulle (Det er vi som regel veldig flinke til å understreke), men det er også bruk for alle i verdens mest meningsfulle tjeneste. Det siste tror jeg er underkommunisert.
- Dåpsbefalingen er også misjonsbefalingen som leses ved hver dåp: "Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem ... og lær dem å holde ..." (Matt 28,18–20) "Gjøre disipler" er hovedverbet her. Disippelskap og dåp henger helt organisk sammen, og vi trenger derfor en fornyet bevissthet på hva dette betyr i vår folkekirke med 3.7 mill. døpte medlemmer. "Disippelskap" som begrep oppleves nok veldig ulikt i vår brede folkekirke. Men vi må våge å gå bakom antipatier og sympatier for selve ordet og jobbe med hva det bibelske innholdet er, og hva det betyr i vår kirke og vår tid. Det at Kirkenes Verdensråd nå setter dette på dagsorden gjennom denne store konferansen, er en mulighet til å jobbe seriøst med dette sammen med det globale, økumeniske fellesskapet. Disippelskap var for øvrig et av de to temaene Lausanne III-konferansen konkluderte med som hovedfokus i Cape Town Commitment i 2010 (Se www.kirken.no/smm). Pave Frans som var representert med en hilsen fra Vatikanet i Arusha, har også løftet dette tydelig frem (bl.a. i sitt dokument om evangelisering *Evangelii Gaudium*). Han oppfordrer alle katolikker til å se på seg selv som disipler og snakker om "missionary discipleship".

Det handler om både å være og å gjøre disipler! Her tenker jeg Arusha-konferansen hadde litt for ensidig vekt på å "være disippel", og at det å invitere flere inn i disippelfellesskapet godt kunne vært sterkere betont. Noe av grunnen til dette kan nok (som Knud Jørgensen er inne på i sin artikkel i dette nr.) være et behov for å markere at særlig Afrika nå har gått fra å være "misjonsmark" til et "kristent kontinent". Dermed blir behovet for å gi et sunt og sant innhold til hva

det er å være kristen/disippel, viktigst. Det er ikke vekst i antall som er den største utfordringen, men å bevisstgjøre dem som kaller seg kristne. Kanskje kan vi her trekke en parallell til vår folkekirkesituasjon. Vi har en stor utfordring i å bevisstgjøre våre døpte.

Samtidig må vi ikke glemme viktigheten av stadig å fortsette å invitere nye til tro og dåp – både i Afrika og i Norge. Som vår preses Helga Haugland Byfuglien i flere sammenhenger har løftet frem: *Kirken kaller alltid til tro. Kirken kaller alltid til tjeneste*. En god visjon å stille seg bak!

Felles om globalt disippelskap

Disippelskap har nå fokus i alle de tre store delene av kristenheten. Tenk hvilken forvandlende kraft som kan forløses om alle som kaller seg kristne (katolikker, protestanter, ortodokse etc.), tok pavens (og Jesu) oppfordring om være disipler litt mer på alvor ...

Det handler om å være utadrettede kristne eller, som gen.sekr. i KV, Olav Fykse Tveit, sa i et intervju hvor han oppsummerte konferansen og fremhevet sammenhengen mellom dåp og disippelskap:

Det handler om "hvordan evangeliet og alt det Jesus sto for kommer til uttrykk gjennom det vi sier og gjør" (Se intervju på www.kirken.no).

For å sitere en av plenumstalerne i Arusha:

"Transforming discipleship goes to the core of being church and being Christian. Its about confessing, giving witness and remind the baptized."

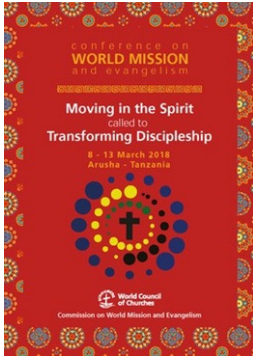
Disippelskap er et meget sentralt tema for enhver kirke, også for vår folkekirke her nord – hva med å begynne å sette det på dagsorden denne pinsen? På din måte, men i dialog med det globale kirkefellesskapet ...

Dokumenter:

- Arusha statement
- Urfolk og misjon Summary fra Tromsø konsultasjonen
- TTL
- CTC
- Evangelii Gaudium

Alle ligger på www.kirken.no/smm

WORLD COUNCIL OF CHURCHES – CONFERENCE ON WORLD MISSION AND EVANGELISM

Moving in the Spirit – Called to Transforming Discipleship var tema for Kirkenes Verdensråds (KV) store misjonskonferanse i mars 2018. Både evangelikale, katolikker og medlemskirker i KV deltok på konferansen.

1000 kirkeledere fra hele verden deltok. 14 deltakere sørget for bred representasjon fra norsk kirke og misjon.

Vi gjengir her uttalelsen fra konferansen i en ikke sluttredigert form.

The Arusha Call to Discipleship

The World Council of Churches' Conference on World Mission and Evangelism met in Arusha, Tanzania, from 8–13 March 2018. More than one thousand participants gathered. All are engaged in mission and evangelism and come from different Christian traditions and from every part of the world.

We joyfully celebrated the life-giving movement of the Spirit of God in our time, drawing particular inspiration from the African context and spirituality. Through Bible study, prayer and worship, and by sharing our stories together, we were encouraged to be witnesses to the reign of God that has come to us through the life, crucifixion and resurrection of our Lord Jesus Christ.

Despite some glimmers of hope, we had to reckon with death-dealing forces that are shaking the world order and inflicting suffering on many. We observed the shocking accumulation of wealth due to one global financial system, which enriches few and impoverishes many. This is at

the root of many of today's wars, conflicts, ecological devastation, and suffering. We are mindful that people on the margins bear the heaviest burden. This global imperial system has made the financial market one of the idols of our time and it has strengthened cultures of domination and discrimination that continue to marginalize and exclude millions, keeping them in conditions of vulnerability and exploitation.

These issues are not new for 2018, but the Holy Spirit continues to move in our time, and urgently calls us as Christian communities to respond with personal and communal conversion and transforming discipleship.

Discipleship is both a gift and a calling, to be active collaborators with God for the transforming of the world. In what the church's early theologians called "theosis" or deification, we share God's grace by sharing God's mission. This journey of discipleship leads us to share and live out God's love in Jesus Christ by seeking justice and peace in ways that are different from the world (John 14:27). Thus, we are responding to

Jesus' call to follow him from the margins of our world.

As disciples of Jesus Christ, both individually and collectively:

We are called by our baptism to transforming discipleship: a Christ-connected way of life in a world where many face despair, rejection, loneliness, and worthlessness.

We are called to worship the one Triune God, the God of justice, love, and grace at a time when many worship the false god of the market system.

We are called to proclaim the good news of Jesus Christ – the fullness of life, the repentance and forgiveness of sin, and the promise of eternal life – in word and deed, in a violent world in which many are sacrificed to the idols of death and many have not yet heard the gospel.

We are called to joyfully engage in the ways of the Holy Spirit, who empowers people from the margins with agency in the search for justice and dignity.

We are called to discern the word of God in a world that communicates many contradictory, false, and confusing messages.

We are called to care for God's creation and be in solidarity with nations severely affected by climate change in the face of ruthless human-centred exploitation of the environment for greed and consumerism.

We are called as disciples to belong together in a just and inclusive community, in our quest for unity and on our ecumenical journey, in a world that is based upon marginalization and exclusion.

We are called to be faithful witnesses of God's transforming love in dialogue with people of

other faiths in a world where politicization of religious identities often causes conflict.

We are called to be formed as servant leaders who demonstrate the way of Christ in a world that privileges power, wealth, and the culture of money.

We are called to break down walls and seek justice with people who are dispossessed and displaced from their lands, including migrants, refugees and asylum seekers, and to resist new frontiers and borders that separate and kill.

We are called to follow the way of the cross, which challenges elitism, privilege, personal and structural power.

We are called to live in the light of the resurrection, which offers hope-filled possibilities for transformation.

This is a call to transforming discipleship.

This is not a call that we can answer in our own strength, so the call becomes, in the end, a call to prayer:

Loving God, we thank you for the gift of life in all its diversity and beauty. Lord Jesus Christ, crucified and risen, we praise you that you came to find the lost, to free the oppressed, to heal the sick and to convert the self-centred. Holy Spirit, we rejoice that you breathe in the life of the world and are poured out into our hearts. As we live in the Spirit, may we also walk in the Spirit. Grant us faith and courage to deny ourselves, take up our cross and follow Jesus - becoming pilgrims of justice and peace in our time. For the blessing of your people, the sustaining of the earth and the glory of your name. Through Christ our Lord, Amen.

FRA ACHIMOTA TIL ARUSHA

EN ØKUMENISK MISJONSREISE I AFRIKA

AV KNUD JØRGENSEN PH.D. FØRSTEAMANUENSIS, MF, KOORDINATOR EGEDE INSTITUTTET
KJ@AREOPAGOS.NO

Det er 60 år siden den første verdensmisjonskonferansen ble avholdt i Achimota i Ghana i 1958, et år etter at Ghana hadde vunnet selvstendighet. Achimota hører hjemme i rekken av misjonskonferanser, som begynte med konferansen i Edinburgh 1910 og ble etterfulgt av Jerusalem (1928), Tambaram (1938), Whitby (1947), Willingen (1952) – alle arrangert av Det internasjonale misjonsråd som ble stiftet i 1921. Hver av disse konferanser hadde sitt særpreg: I Jerusalem handlet det om misjon og Guds rike; Tambaram var opptatt av det kristne vitnesbyrd og dialog på tvers av tro; Whitby i Canada snakket om partnerskap i lydighet; i Willingen begynte man for alvor samtalen om Guds misjon (*missio Dei*); hovedsaken i Achimota var å nå til enighet om å integrere Det internasjonale misjonsrådet (IMC) med Kirkenes verdensråd (KV) som var blitt opprettet i 1948 i Amsterdam. Ikke alle var enig; blant andre sa det norske misjonsrådet nei fordi man fryktet at kirken ville oppsluke misjonen. Da de to ble slått sammen i New Delhi i 1961, stemte Norge derfor imot. IMC ble likevel til Commission on World Mission and Evangelism (CWME) – en viktig avdeling innen KV. NORME står fortsatt utenfor, som et av få misjonsråd. Imidlertid er Den norske kirke medlem.

Denne avdelingen (CWME) fortsatte med å arrangere verdensmisjonskonferanser – i Mexico City i 1963 om misjon til alle kontinenter, i Bangkok, Thailand i 1972–73 om Frelse i dag, i Melbourne i 1980 om *Komme ditt rike* og om de fattiges rolle i misjon, i San Antonio, Texas i 1989 om misjon på Kristi måte, i 1996 i Salvador

da Bahia i Brasil om evangeliet og kulturen, i Aten i 2005, på gresk-ortodoks jord, om helbredelse og forsoning og i 2010 da man sammen med kirkesamfunn fra hele verden feiret hundreåret for Edinburgh 1910 med en opplevelse av voksende enhet og konvergens på tvers av grenser.

Achimota i 1958 var viktig på grunn av vedtaket om å slå sammen IMC og KV – Afrika ønsket økumenisk samarbeid. Men de fleste av kirkene i Afrika var representert av vesterlandske misjonærer. Afrika var ”misjonsmark” og mottaker av vestlig misjon i 1958; det var bare seks afrikanske delegater, i tillegg til en rekke afrikanske rådgivere og institusjoner.

I dag, 60 år etter, har Afrika mer enn 500 millioner kristne, som en del av verdens 2,3 milliarder kristne. I dag kan Afrika si at det er et kontinent hvor kristentroen for alvor har funnet sine røtter. Det geografiske tyngdepunktet (*the center of gravity*) for kristentroen i global forstand finnes i dag i Timbuktu i Mali! – hvilket ikke betyr at selve Timbuktu er noe kristent tyngdepunkt eller senter. De etablerte kirkene på kontinentet har vokst; pinsekirkene har eksplodert; de tradisjonelle kirker (*African instituted/traditional/indigeneous churches* (AICs)) har kristianisert afrikansk religion, tenkesett og musikk. I dag spiller Afrika en sentral rolle i global misjon og evangelisering, også på grunn av såkalt ”reverse mission” – misjon fra Afrika i sør til Amerika og Europa i vest og nord. Misjon fra grenseområdene (*the margins*) til nord og vest spiller en sentral i dagens misjon. Her er en av årsakene til at verdensmisjonskonferansen ble holdt i Arusha i 2018 – for øvrig på samme sted som erklæringen

om Tanzanias selvforståelse (*ujama*) ble deklarmert (1967), og the International Criminal Tribunal for Rwanda ble etablert (1994). Arusha er blitt kalt Afrikas Genève.

Afrika kan ikke lenger bli klassifisert som ”misjonsmark”; det er et kontinent på vei til å bli et kristent kontinent og med enormt potensial for å påvirke kristentroen i hele verden. Det er derfor viktig med et paradigmatisk skifte fra ”misjon” til ”disippelskap”, slik temaet for Arusha antyder: *Moving in the Spirit – Called to Transforming Discipleship*.

KVs konferanse om verdensmisjon og evangelisering i Arusha hadde mer enn et tusen deltakere, de fleste av dem engasjert i misjon og evangelisering, fra ulike tradisjoner og fra ulike deler av verden.

Konferansen hadde fire kjennemerker: Det var en *misjonskonferanse* som fulgte den lange tradisjonen fra IMC og CWME om å holde slike konferanser hvert årti.

For det andre var det en økumenisk misjonskonferanse med representanter fra *etablerte protestantiske kirker, ortodokse, katolske, evangelikale, pentekostale og afrikanske tradisjonelle kirker*. Jeg var representant for Lausanne-bevegelsen. ”Økumenisk” betyr også et behov for å engasjere seg i en åpen og ærlig dialog hvor man feirer kirkenes enhet og enheten mellom kirke og misjon.

For det tredje var det en *afrikansk konferanse*, som sagt den første i Afrika siden 1958 i Achimota, med afrikanske rytmer, musikk og kunst og med et klart forhold til tidens afrikanske tegn og afrikanske problemer. Flere av de sentrale talere kom fra den afrikanske konteksten.

Øg for det fjerde var det en konferanse av *unge ledere i misjon* – med mer enn 100 unge studenter og kirkeledere som deltok i the Global Ecumeni-

cal Theological Institute Programme (GETI) som møttes før konferansen og ellers deltok i konferansen. Denne unge deltakelsen skapte fornyelse og spilte en viktig rolle unner konferansen

Konferansens første del handlet om ”Moving in the Spirit” med referanse til Gal 5, 25: ”Lever vi ved Ånden, så la oss også vandre i Ånden.” Det handlet om å skjelle mellom tidens tegn og mellom åndene – *Pilgrimage for Justice and Peace*, valgt som et tema under KVs generalforsamling i Busan i Sør-Korea i 2013. Dette uttrykk ble svært ofte brukt fra plattformen.

Den andre delen av temaet var forvandlende disippelskap (*transforming discipleship*) – kalt til et liv som forvandler selve forståelsen av etterfølgelse, til å være disipler som er åpne for forandring, og kalt til å være disipler som forvandler, som arbeider sammen på vei mot livet, lever ut Gudsrikets verdier og deltar i misjon fra randsone (*the margins*). Flere av disse emner ble løftet opp unner morgenens bibeltimer – bibeltimer som ofte var mer innholdsrike enn andre deler av programmet.

Det var fem felles samlinger (*plenaries*) om følgende emner: *Celebrating and Lamenting, Following Jesus: Becoming Disciples, Becoming Disciples: Transforming the World, Transforming the World: Equipping Disciples og Equipped Disciples: Embracing the Cross*. Alle disse samlinger var svært godt forberedt og inkluderte flere sentrale talere og meget bra panelsamtaler, sterkt farget av afrikansk sang, kunst og trommer.

Konferansen vedtok ”The Arusha Call to Discipleship” som er gjengitt i en ikke sluttredigert versjon lengre framme i dette nummeret av LK. Dokumentet vil bli fulgt opp av en teologisk redegjørelse om hovedsaker og siden av en full rapport om hele konferansen.

KIRKENS MISJON SETT FRA ET URFOLKSPERSPEKTIV

AV HANNE PUNSVIK ØYGARD, KAPELLAN I HARSTAD MENIGHET
HANNE.OYGARD@KIHA.NO

INNLEDNING

Før hovedkonferansen i Arusha gikk av stabelen, tilbrakte jeg to dager sammen med 20 andre unge voksne tilhørende ulike urfolk fra Afrika, Asia, Sør-Amerika og Oseania. Selv reiste jeg til Arusha som utsending for Samisk kirkeråd, og som same var jeg den eneste europeiske deltakeren på Indigenous Youth PreConference. Konferansens hovedtema var *“Walking in Spirit: Indigenisation as Transforming Discipleship”*, et tema vi arbeidet med ved å lytte til hverandres erfaringer, delta i spennende samtaler og diskutere mulige løsninger. Det er urfolkskonferansens perspektiv på misjon og transformerende disiplenskap denne artikkelen tar utgangspunkt i. Betrachtingene som trekkes frem, vil naturlig nok ikke kunne anses som like aktuelle alle steder, men de beskriver tendenser i den verdensomspennende kirken. De er også høyst aktuelle i en norsk kontekst.

HISTORIEN SOM FELLES UTGANGSPUNKT

Urfolkskonferansens deltakere kom fra hele verden og representerte med det et enormt mangfold både når det gjelder språk og kultur. Det er heller ikke til å stikke under en stol at vi kom fra vidt forskjellige livsvilkår. Min oppvekst og hverdag i velferdsstaten Norge skilte seg kraftig fra virkeligheten til mange av mine meddeltakere, og fremsto for flere som en ren utopi. At jeg, en ung kvinne, kan være ordinert prest, var overraskende for de fleste av dem. Forskjellene mellom våre liv er enorme, men det var ikke alle ulikhetene som fikk prege de dagene vi hadde sammen. Det var

likhetene.

Som urfolk har vi nemlig en felles historie, en historie som innebærer kolonisering og tap av landområder, en historie med misjonærer og kirkeledere som har demonisert kulturen og tradisjonene våre i stedet for å prøve å forstå dem. En historie der kirken ikke kun har holdt fremtroen på den ene, sanne Gud, men også den ene ”rette” måten å praktisere denne troen på. Kirkens iherdige arbeid for å innføre en sann, kristen lære har vært en sterk bidragsyter til at vi som urfolk har mistet og fortrent viktige elementer i vår kultur, elementer som sa oss hvem vi er. Som pastor Phumzile Mabizela fra Sør-Afrika så enkelt sa det: ”Helvetesteologien er et problem fordi den har gjort oss til et problem.”¹ Ved å demonisere bærende kulturelementer har også misjonen demonisert essensielle deler av urfolks identitet. Kultur, religion og identitet er ikke isolerte bestanddeler som lett kan skilles fra hverandre, men sammenflettede enheter som går inn i hverandre og lever i et tett samspill i hver enkelt av oss. Du kan derfor ikke fjerne eller endre den ene delen uten at det påvirker de to andre, noe misjonen historisk sett har unnlatt å ta hensyn til. Misjonens demonisering av urfolkskulturer er en av årsakene til at mange, spesielt unge, i dag er på leit etter viktige puslespillbrikker i egen identitet. Som urfolk lever vi våre liv mellom to verdener: Den som er gitt oss av våre forfedre og -mødre, og den som er etablert av koloniseringsmakten. Med én fot i hver leir blir dette for mange en utfordrende spagat.

I store deler av verden vil majoritetsbefolkningen anta at vi lever i en postkolonial tid. For

urfolk er dette stort sett ikke tilfelle. De fleste steder, også i Norge, lever urfolk fremdeles under kolonimaktens myndighet, og dette inkluderer landområder som tradisjonelt sett har vært brukt av urfolk. Urfolk over hele verden kjemper stadig for retten til eget land og retten til å utøve egen kultur. At kirken har bidratt til tap av kultur, gjør at den også har et ansvar for å støtte urfolk i kampen for å ta den tilbake.

MISJONEN OG DE MARGINALISERTE

Urfolkskonferansens arbeid tok utgangspunkt i Lukas' beretning om Jesus i synagogen i Nasaret, med hovedvekt på Jesu gjengivelse av Jesaja:

*Herrens Ånd er over meg,
for han har salvet meg
til å forkynne et godt budskap for fattige.
Han har sendt meg for å rope ut
at fanger skal få frihet
og blinde få synet igjen,
for å sette undertrykte fri
og rope ut et nådens år fra Herren. (Luk 4,18–19)*

Denne teksten løfter frem nettopp de marginaliserte, dem som befinner seg i samfunnets randsoner, som stedet hvor evangeliet bryter fram. Det er disse Jesus er kommet for å sette fri. Under selve Arusha-konferansen hadde urfolkskonferansen ansvar for én av fellessamlingene, og her tok våre hovedtaler, Mariana Wanqa² fra Fiji, opp dette poenget: Jesus forkynte at Herrens Ånd var over ham for å forvandle, styrke og befri de fattige. Ved å gjøre dette bekreftet han det faktum at Guds misjon springer ut fra randsonene, og ikke fra mektige posisjoner i samfunnets øvre sjikt. Det var med utgangspunkt i randsonene Jesus løftet frem det transformerende disippelskapet vi er kalt til å leve ut. Evangelienes beretninger om hans liv vitner gjennomgående om hvordan de marginaliserte fikk en ny, opphøyd status: Syndere var velkomne rundt hans bord; barn fikk sitte på hans fang, og de første som fikk bevitne hans oppstandelse, var kvinner. Jesus var grensesprengende i sin gjerning. At hans virke tok utgangspunkt i de undertrykte miljøene, er en viktig understreking av evangeliets transformerende effekt. Det er også verdt å merke seg at Jesus, som jøde i det romerske riket, selv tilhørte

en marginalisert folkegruppe.

At Jesus var og er opptatt av de marginaliserte i samfunnet, er ikke akkurat noen nyhet. Dette har kirken vært opptatt av lenge, og det legges stadig vekt på i både planlegging og gjennomføring av diverse aktiviteter. Ønsket om å inkludere er absolutt til stede. Problemet er at kirken altfor ofte sitter og diskuterer med seg selv hvordan den kan tilrettelegge for ulike grupper, deriblant urfolk, uten å involvere dem det faktisk gjelder. Fokuset blir på hva kirken kan gjøre for dem. Et slikt fokus bidrar videre til at mennesker som befinner seg utenfor ”normalen”, ofte blir sett på som utfordringer eller problemer som må løses. Kirken vil gjerne ha dem med, men det oppleves krevende å få det til. Historisk sett har også misjonen behandlet marginaliserte grupper som passive mottakere av evangeliet. Enkelte steder er dette fremdeles tilfelle. Gjennom et slikt ensidig fokus på mennesker som misjonens objekt har kirken oversett at de også er subjekter som selv er i stand til å tolke troen inn i eget liv. Dette har igjen bidratt til å forsterke marginaliseringen. Selv den dag i dag er det i mange deler av verden en utfordring for kirken å anerkjenne marginaliserte menneskers rett og evne til å kontekstualisere og artikulere egen tro. Det ble derfor viktig for urfolkskonferansen å understreke at også vi er en del av Kristi kropp og har rett til å bli behandlet som likeverdige aktører i både nåtidens og fremtidens kirke. Vi er alle født inn i en spesifikk kontekst, og dette må kirken ta hensyn til. Det handler ikke om at kirkens ledere og representanter skal tolke teologien inn i vår sammenheng, men om å gi oss nøklene vi trenger for å gjøre dette selv.

KONSEKVENSER FOR MISJONEN

At misjonen opp gjennom historien har utsatt mennesker for grove overtramp, er et anerkjent faktum. I dag tenker heldigvis de fleste av oss annerledes, og vi har en helt annen respekt for det som for oss framstår som ukjente kulturer. I møte med disse er det viktig ikke å bare respektere dem på et generelt grunnlag, men å også anerkjenne at kontekstualisering av troen må komme fra kulturene selv. Det er lett å fordømme

menneskers forsøk på kontekstualisering som synkretisme dersom en ikke kjenner kulturen deres. Misjonens fokus kan derfor ikke kun være på hva kirken kan lære disse kulturene, men også på hva de kan lære kirken. Det handler ikke om å forringe budskapet om Jesus, men om å ta på alvor at troen verken kan eller bør uttrykkes likt i alle kulturer til alle tider. Urfolk skal kunne beholde sentrale elementer i sin kultur også i en kristen kontekst. Variasjoner i kultur, økonomi, sosial status og funksjonsevne er ikke en byrde, men en berikende gave som viser oss at det finnes flere veier til en levende gudrelasjon. Den verdensvide kirke trenger et fokusskifte der marginaliserte mennesker ses på som ressurser og ikke utfordringer. Derfor er det viktig ikke kun å involvere, men også å inkludere disse i menighetslivet. Eksempelvis holder det ikke at menigheten arrangerer gudstjeneste med samiske innslag; den må også, så langt det er mulig, inkludere det lokale samiske miljøet i planlegging og gjennomføring. DnKs misjonsorganisasjoner (i Samarbeid menighet og misjon) hadde sammen med Samisk kirkeråd, Mellomkirkelig råd og Nord-Hålogaland bispedømme i januar i år en felles konsultasjon der det blant annet ble formulert et samemdrag som er i tråd med denne tankegangen. Intensjonen og håpet er at dette dokumentet vil være retningsgivende for kirkens urfolksarbeid (Gjengitt etter denne artikkelen).

KONSEKVENSER FOR NORSKE MENIGHETER

Når det gjelder planer for involvering og inkludering av urfolk, er vi i Norge kommet lenger enn de fleste andre. DnKs opprettelse av Samisk kirkeråd i 1992³, vedtak av *Strategiplan for samisk kirkeliv* i 2011⁴ og vedtak om opprettelse av Samisk valg møte nå i april⁵ er eksempler på det. En større bevissthet rundt kirkens rolle i for-norskningen av blant annet samer, har igjen bidratt til å øke kirkeansattes kunnskap om samisk språk og kultur. Dette gjelder imidlertid hovedsakelig i forvaltningsområdet for samisk språk⁶. I landet for øvrig er det dessverre stort sett slik at kun de spesielt interesserte tilegner seg kunnskap om det samiske. Dette til tross for at

Strategiplan for samisk kirkeliv konstaterer at ”et minimum av samisk språk og kulturkunnskap bør inn i kirkelige profesjonsutdanninger”.⁷ Selv ble jeg uteksaminert fra Menighetsfakultetet i 2016, og jeg kan ikke huske at samisk kirkeliv ble tatt opp som eget undervisningstema i løpet av de 6 årene jeg tilbrakte der. Det var likevel et skritt i riktig retning da kapellet etter hvert begynte å markere samenes nasjonaldag 6. februar. Menighetsfakultet er neppe alene om å ha en del å gå på når det gjelder kunnskapsformidling om samiske forhold, og her sitter nok Kirkelig utdanningssenter nord (KUN) på en kompetanse som de andre utdanningsinstitusjonene gjerne kunne ha benyttet seg av. I dag bor det samer over hele landet, og spesielt i de store byene vil du finne en større samisk befolkning. Å inneha en minimumskunnskap om det samiske vil derfor være nyttig for kirkelig ansatte over hele landet. I møte med våre nye landsmenn har det i mange kirkelige sammenhenger blitt fokusert på viktigheten av å gjøre seg kjent med disses kultur for å være i stand til å møte dem som kirke. Dette er vel og bra, men vi må ikke glemme at vi også har kulturer med utspring i Norge (og omegn), som dessverre er ukjente for ganske mange. Hvis vi som kirke unnlater å gjøre oss kjent med disse, tar vi heller ikke vårt ansvar som folkekirke på alvor. Her må både utdanningsinstitusjoner og kirkeledere gjøre en innsats for å øke kunnskapen på grasrotnivå. Håpet er at basiskunnskapen skal bli utbredt nok til at ingen trenger å kjempe for at det samiske skal implementeres i menighetslivet, men at dette over hele landet faller naturlig der det er et ønske om det.

Nå kan det hende at du som leser, tenker at ”dette gjelder ikke meg og min menighet”. Men med mindre du har drevet slektsforskning blant alle dine medlemmer, er nok det en litt vel rask konklusjon å trekke. De aller fleste samer snakker flytende norsk, og mange av oss kan ikke samisk. Flere av oss mangler også de utseendemessige trekkene folk flest forbinder med samer. Ingen kan se på meg at jeg er same, og om de vet at jeg er same, vet de ikke nødvendigvis hvor viktig den samiske kulturen og det samiske språket er for min identitet. Det er tross alt ikke mange år siden

jeg ble klar over dette selv. For min del er kirken nå blitt en arena for å ta tilbake samisk språk og kultur, og målet må være at stadig flere samer får oppleve det samme.

AVSLUTNING

Da Jesus vandret her på jorden, snudde han opp/ned på samfunnets maktstrukturer. Hans misjon fikk sitt utspring blant datidens marginaliserte, og det er kirkens og misjonens oppgave å følge dette opp på både globalt og lokalt nivå. Marginaliserte mennesker er bærere av Kristi håp, har rett og evne til å kontekstualisere egen tro og er en rik ressurs for kirken. Det har vært nok prat om inkludering, nå er tiden inne for å handle! Dette er urfolkskonferansens bønnerop til verden.

¹ Fritt gjengitt og oversatt.

¹ Adi Mariana Waqas tale, *Becoming Disciples, Transforming the World*, ligger i sin helhet ute på www.oikoumene.org (Home → Resources → Documents → WCC commissions and working groups → Mission and evangelism).

¹ KM 12/92.

¹ KM 08/11.

¹ KM 08/18.

¹ Kommuner der det samiske språk er likestilt med norsk. Per dags dato gjelder dette følgende kommuner: Kautokeino, Karasjøk, Tana, Nesseby, Porsanger, Kåfjord, Lavangen, Tysfjord, Hattfjelldal, Snåsa og Røyrvik.

¹ *Strategiplan for samisk kirkeliv*, s 62.

luther

Kari Fure **FLUKTEN FRA SYRIA OG IRAK** 199,-

Flere millioner mennesker flykter fra sine hjemland i Midtøsten. Blant disse er det mange kristne. De drives vekk fra områdene der den kristne kirke først etablerte seg. Slik kuttes kirkens røtter.

I *Flukten fra Syria og Irak* forteller Kari Fure om møter med mennesker som står midt i dramaet. Hun har snakket med flyktninger og kirkeledere, politikere og personer som risikerer livet for å hjelpe – og orientalske kristne som starter et nytt liv i Tyskland, Sverige og Norge.

Fure setter enkeltskjebnene inn i en politisk og historisk sammenheng. Hun drar linjene til folkemordet i Tyrkia for hundre år siden, og spør hvorfor de religiøse motsetningene i Syria og Irak ble så dype. Fure har også møtt folk som drømmer om trygghet i en selvstyrt provins for kristne og andre minoriteter på Ninive-sletta i Nord-Irak.

Les den spennende historien!

www.lutherforlag.no

INDIGENOUS PEOPLES AND MISSION – SUMMARY OF CONSULTATION

Representatives from Church of Norway, NGOs involved in mission, and academics have been gathered in Tromsø 18th–19th January 2018 discussing the relationship between the indigenous peoples and church and mission.

A brief summary follows:

We, the participants of the discussion in Tromsø wish to acknowledge that:

- all of humankind is created in the image of God (Gen 1,26).
- traces of God can be found in all places and among all.
- peoples shall and are called to participate in the praise of God (Rev 7,9-10;21,24.26).
- as Christians we are all one in Christ (Gal 3,28).
- our diversity as peoples is part of the diversity in God's creation.
- all of humankind are in need of Christ and the Church is constituted to bring Christ to all peoples.
- while as followers of Jesus Christ we have a vocation to bring the gospel to all people, we have no right to impose our culture on other people, or consider one culture as superior to another.
- Our Christian faith both affirms and challenges different aspects of all cultures.

We want to encourage our churches and organizations to

- recognize God in all cultures and creation.
- focus on sharing the gospel in a holistic way through forgiveness of sins, struggle for justice, reconciliation and healing.
- join the often-impoverished indigenous peoples in the struggle for livelihood, their own perception of history, maintain their

roots and identity, and self-determination of governance and planning their future.

- peel off the layers of colonialization so that the gospel can be received and implemented in a way that is relevant in different cultures among the peoples.
- focus on the struggles of indigenous youth with their identity as Christians, struggles that are caused by the churches' role in assimilation and cultural oppression.
- recognize, name and counteract the dynamics of the abuse of power and structures of inequality.
- continue to work in coalition with indigenous peoples in ways that empower and liberate.
- strengthen indigenous peoples' ownership of Christian faith.
- learn from genuine and life-affirming aspects of indigenous cultures, and let them enrich the various churches' understanding of Bible and faith.
- take steps to assure that Christian mission is a humble, accompanying and empowering presence among indigenous people.

We encourage indigenous communities to

- take part in ecumenical and cross-cultural networks and dialogue.
- share their experience and understanding of the Christian faith with others.

The discussion was hosted by:

- Sami Church Council, Church of Norway
- Congregation in Mission, Church of Norway
- Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations
- Nord-Hålogaland Diocese, Church of Norway

EVANGELISERING I VÅR TID

AV ØRJAN TINNEN, STYRELEDER I NORSK RÅD FOR MISJON OG EVANGELISERING,
OG JEFFREY HUSEBY, GENERALSEKRETÆR I DET NORSKE MISJONSSKAP
ORJAN.TINNEN@NORMISJON.NO / JEFFREY@LYSE.NET

Å DELE TRO

For noen er ”evangelisering” et belastet ord. Man tenker på påtrengende gateevangelisering, møtekampanjer eller dør-til-dør-aksjoner der mennesker blir utfordret til å vende om og tro. Vi deler ikke denne forståelsen av ordet. For oss er evangelisering det vi gjør når vi deler troen vår med en annen, med en tanke om at kristen tro og relasjon til Jesus er bra og nødvendig for den andre.

EVANGELISERINGENS GRUNNLAC

For noen har begrepet evangelisering fått en belastet og utakknemlig plass i vokabularet. Kanskje på grunn av egen erfaring, mangel på erfaring eller følelse av tilkortkommenhet i møte med oppgaven det er å dele sin egen tro med mennesker som tror annerledes enn en selv.

Av og til kan negativ eller manglende erfaring bidra til å degradere viktigheten av en disiplin i livet som etterfølger av Jesus. Negative menneskelige erfaringer vil for noen skape unnvikende holdninger til evangelisering. Utfordringen er at dersom kirkens ledere underkommunerer viktigheten av evangeliserende disippelskap, vil menigheten bli en forsamling av mennesker uten tilfang av nye troende.

Våre menigheter må stadig inspireres og korrigeres av både Jesu eget liv slik det er beskrevet i evangeliene, og undervisningen om hans menighet i brevletteraturen. Kirken er Jesu kropp, og Kristus er kroppens hode. Våre menigheter er et resultat av Jesu sendelse. Vår ekklesiologi formes av vår missiologi. Hvordan vi oppfatter Jesu misjonale sendelse til verden, er avgjørende for hvordan våre menigheter opptrer som Guds

kirke.

Hvor kommer så vår missiologiske selvforståelse fra? Fra tradisjonen? Fra oldkirken? Fra samtiden? Kirken må alltid la sitt oppdrag komme direkte fra Jesu ord og befaling. Vår kjennskap til og forståelse av Kristus er avgjørende for hvordan vi oppfatter vår sendelse til verden. Altså: Vår kristologi preger vår missiologi, og vår missiologi preger vår ekklesiologi.

Med andre ord: En menighet som ser Jesus forkynne evangeliet om Guds rike til dem som ennå ikke tror, vil selv evangelisere fordi kirkens syn på Kristus (kristologi) preger dens sendelse til verden (missiologi), som igjen er avgjørende for menighetens selvforståelse (eklesiologi). Jesus-fokuserete menigheter gjør som Kristus selv; de deler evangeliet med folk som ikke tror.

SENDT MED EVANGELIET

I romerbrevet skriver Paulus: ”Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord.” (Rom 10,17) Det handler om å dele evangeliet for at mennesker skal komme til tro.

Deretter fortsetter Paulus med å stille noen retoriske spørsmål: ”Men hvordan kan de påkalles en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner? Og hvordan kan de forkynne hvis de ikke er utsendt? Det står jo skrevet: Hvor vakre de er, føttene til dem som bringer godt budskap!” (Rom 10,14–15)

Poenget er åpenbart: Paulus vil at romerne skal dele troen sin med andre for at de skal bli kristne. Det handler ikke om kristne som skal dele troen

sin med andre kristne. Paulus' hovedpoeng er at dersom mennesker som ikke er i berøring med kristen tro skal bli kristne, må noen sendes ut for å dele troen sin med dem.

For Paulus var det en utfordring at mange mennesker ikke visste hvem Jesus er. Det bør det være for oss også. Evangeliet om Jesus Kristus må deles med nye generasjoner og nye folkeslag slik at det ikke bare skaper kunnskap og kjennskap, men tro, disippelskap og etterfølgelse.

EVANGELISERINGENS NATUR

Kirkens enorme potensial ligger i å invitere våre medlemmer til medarbeiderskap og å inspirere menigheten til etterfølgelse av Jesus. I en tid da mange er opptatt av hvem vi er, og hvor vi tilhører, kan kirken bidra med tilhørighet og hensikt. Men hvordan dele tro i vår tid?

Vi mener at kirkens evangelisering kan gjøres på to forskjellige måter, individuelt og kollektivt.

Den individuelle evangeliseringen foregår fra én person til én annen person. Det handler om å dele troen sin med en kollega, en nabo, en slektning, en venn, en mann du tilfeldigvis traff, eller en i skolegården. Individuell evangelisering er uorganisert, men ofte effektiv. Dette var en av de viktigste årsakene til den raske utbredelsen av kristen tro.

Den kollektive evangeliseringen handler om å etablere arenaer for møter mellom mennesker som tror og mennesker som ikke tror. Det kan f.eks. være babysang, foreninger, Alpha-kurs eller konfirmasjonsleirer. Ofte vil den kollektive evangeliseringen foregå på organiserte arenaer og i form av kjente og planlagte aktiviteter.

Men den kollektive evangeliseringen kan også foregå på ulike arenaer og gjennom spontane møter mellom mennesker. Da handler det om turer i marka, fotballtreninger og søndagsmiddager. Ved at flere kristne er sammen med folk som tror annerledes enn de selv, kan det være lettere å dele tro. Det avgjørende vil være å ha en felles hensikt med aktiviteten, fellesskapet – og for så vidt med hele livet.

En av vår tids største muligheter for positiv erfaring med evangelisering finnes i kontakt med mennesker fra andre kulturer. Over hele landet omgir vi oss med folk som har et helt naturlig forhold til å snakke om og forholde seg til tro. I denne konteksten finnes utallige muligheter for både organiserte og uorganiserte, individuelle og kollektive møter mellom mennesker som kan dele tro med hverandre.

Enten vi forholder oss til etnisk norske eller fremmedkulturelle som ikke kjenner Jesus, er kirkens store evangeliseringsutfordring å etablere berøringspunkter for evangeliet med den del av verden som ennå ikke kjenner ham. Og felles for de fleste former for evangelisering er en nødvendig vektlegging av *tid* og *relasjoner*.

Når vår selvoppfattelse som kirke er preget av Jesu sendelse, og vårt misjonsoppdrag avgjøres av hvem vi ser at Jesus er, da drives vi til kontakt med mennesker som har behov for å høre evangeliet. Og dersom vi som kirke kan både oppmuntre de individuelle evangelistene og legge til rette for kollektive arenaer og positive holdninger til det å dele tro, da kan hele bredden i menigheten berøre verden med evangeliet.

DISIPPELSKAP I FOLKEKIRKEN

AV HARALD HAUGE, SOKNEPREST I RØROS OG HITTERDAL
HARALD@ROROSKIRKE.NO

Det kristne livet begynner i dåpen. Om dåpen og troen har Jesus lagt klare føringer: Vi skal døpe og lære. Marsjordren som gis i Matteus 28, har hovedverbet *gjøre til disipler* som omdreiningspunkt; de andre handlingene som beskrives, altså *gå, døpe og lære*, står i partisipp på gresk.

Hva handler så denne disippelgjøringen om? Et mulig svar på dette finner vi allerede i neste vers, det siste i Matteusevangeliet, hvor Jesus knytter et løfte til dåpen: ”Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.”

Dåp og disippelskap hører sammen. Mennesker døpes i den treenige Guds navn, og knyttes med det til livssamfunn med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Dåpen handler om fellesskap: Vi døpes til fellesskap med Gud og med mennesker. Den som knytter oss sammen, er Jesus. Hans nærvær konstituerer fellesskapet og disippelskapet.

Den som er døpt til Kristus, går derfor aldri alene. ”Tett ved sida mi går Jesus, alltid vil han vera der; eg treng ikkje gå og ottast når eg fylgjer Jesus her!” synger vi (eller i hvert fall jeg). Vi inviteres til å tro det er sant: Han følger oss, og vi følger ham.

I *The Arusha Call to Discipleship* leser vi om betydningen av ”Christ-connectedness”. Denne Kristus-tilknytningen gis oss nettopp gjennom dåpen. Det er dette som er disippelskap. Den dømte er Jesu lærling: Han er mester; jeg er elev. Og mesterlæringen foregår ved at han går sammen med meg og er med meg i alle livets situasjoner, slik at alle tider og alle steder kan bli punkter hvor Jesu eksempel blir synlig.

Lærlingen står ikke over sin mester. Disippel-

skapet flyter fra mester til elev, ikke omvendt. Det er ikke vi selv som opphøyer oss til eller velger rollen som elever, lærlinger, disipler. Alt dette er noe som kommer til oss som en Guds gave i Jesus Kristus.

Nest etter selve dåps- og misjonsbefalingen finner jeg ikke noe sterkere uttrykk for dette forholdet enn historien i Lukas 24 om Emmausvandrerne. Jesus går langs veien sammen med de to disiplene. Han er der sammen med dem, men de kjenner ham ikke igjen. Han underviser dem, og de kjenner en brann i hjertet uten at de skjønner hva som egentlig er i ferd med å skje. Så bryter han brødet, og øynene deres åpnes. Dette er en tekst om messen, selvsagt, men det er også en paradigmatiske fortelling om hva det betyr å være disippel og gå veien sammen med Mesteren. Det er i den praktiske, konkrete dehandlingen at Jesu nærvær blir åpenbart og synlig.

Nettopp Veien ble i den tidlige kristne tid brukt som metafor og som navn for det å være døpt til disippelskap hos Jesus. I Apostelgjeringene leser vi både at kirka gikk under navnet ”Veien” (Acta 19,9), og at man etter hvert begynte å kalle disiplene for ”kristne” (Acta 11,26). Det er en fin sammenheng mellom disse to betegnelsene, og det er ikke vanskelig å se forbindelsen mellom dette og KV’s visjon om kirka som ”Pilgrimage of Justice and Peace”.

”We are called by our baptism to transforming discipleship: a Christ-connected way of life in a world where many face despair, rejection, loneliness, and worthlessness,” står det å lese i uttalelsen som kom ut av Arusha 2018. Dette er en

økumenisk visjon for disippelskapet, og den tør være like anvendelig i en norsk folkekirkelig kontekst som andre steder.

Når Arusha-konferansen satte seg fore å tematisere disippelskapet, skjedde det under overskriften "Moving in the Spirit – Called to Transforming Discipleship". I forarbeidene til konferansen var det skissert – i klassisk KV-ånd, får en vel si – en tilnærming til "Transforming Discipleship", som la vekt på det flertydige ved uttrykket. For det første hadde konferansen som mål å inn ta en transformerende – eller skulle vi heller si kritisk – holdning til selve disippelskapsbegrepet: Er det noe ved denne betegnelsen som må dekonstrueres, legges bort, nytolkes eller tilføres for at uttrykket skal ha en plass i det kristne språket? For det andre ønsket konferansen å utforske de områder i våre liv hvor disippelskapet virket transformerende på oss selv: Hvordan endres jeg av dette at jeg finner meg selv i rollen som disippel? Og for det tredje: Hvordan transformeres verden rundt oss av disippelskapet? At det siste tematiseres burde ikke overraske noen, men det var altså (minst) to andre mulige innfallsvinkler til uttrykket. En transformasjon er jo per definisjon aldri 1:1.

Alle disse tre inngangene til det transformerende disippelskapet er relevante også for en folkekirkelig kontekst. For å illustrere dette skal jeg være litt personlig.

Jeg vokste selv opp som misjonær barn. Jeg husker ikke hvor tidlig jeg lærte misjonsbefalingen utenat, men i og med at den var formålsparagraf for hverdagen vår, har den i grunnen alltid fulgt meg. Uttrykk som å "gjøre alle folkeslag til disipler" kjentes ikke fremmede i det hele tatt. "Evangeliet skal forkynnes for alle folkeslag, og så skal enden komme," sier Jesus i Matteus 24, 14. Jeg husker hvordan enkelte utla dette med en form for utålmodighet: Tida var kort, og jo lengre vi nådde ut, desto kortere ble tida! Etter noen år var jeg ikke lenger like komfortabel med rollen som etappeansvarlig i dette stafettløpet mot apokalypsen. Dersom misjon egentlig var motivert i et ønske om å framskynde Jesu gjenkomst, var jeg ikke sikker på om jeg ønsket å være en del av det hele.

Dermed brøt jeg, slik så mange andre har gjort, med den skarpeste formen for evangelikal kristendom, den som legger slik vekt på den personlige omvendelse og det personlige vitnesbyrdet, bibeltroskapen og den frie hjertebønnen. På veien mot det postevangelikale ståstedet la jeg imidlertid ikke bare fra meg den apokalyptiske utålmodigheten og avkrysningskjemaet for innenfor/utenfor-inndelinga. Jeg mista også noe av fortroligheten med slike ord som misjon og disippelskap. Jeg mista noe av språket mitt, rett og slett.

Arusha 2018 var et vendepunkt for meg: Her fikk jeg møte den utvidede misjonsforståelsen som den økumeniske bevegelse har arbeidet med i mange tiår, og jeg fikk hjelp gjennom både ord og handling til å se og forstå at misjon slett ikke bare handler om omvendelsesforkynnelse. Det var en fin oppdatering, rett og slett. Joda, jeg har jo visst det før også, at Den norske kirke (senest i kirkemøtesak 07/12) bygger sitt misjonsengasjement på en helhetlig misjonsforståelse der forkynnelse, diakoni og dialog går hånd i hånd, og der kamp for rettferdighet eller klimaengasjement er like naturlige uttrykk for kirkas misjon som gateevangeliseringa eventuelt er det. Men nå ble alt dette noe mer enn missiologisk teori; det ble et levende språk og tydelige oppfordringer til konkret handling.

Jeg reiste hjem fra Arusha og tenkte: Kan hende er jeg ikke den eneste som strever med språket på dette området? Kirka har et språk for misjon, men bruker vi det på en forståelig måte? Og snakker vi, som et fellesskap av ulike kirkesosiologiske grupperinger, egentlig samme språk, eller samme dialekt? Dersom jeg snakker om "misjon" og "disippelskap" fra prekestolen en søndag, hva hører egentlig menigheten da? Hører de at jeg ber dem engasjere seg for Kirkens Nødhjelp, global rettferdighet, immigranter og FNs klimamål, eller tror de at jeg ønsker å dele dem og andre mer eller mindre tilfeldig forbi passerende inn i frelste og ufrelste, omvendte og uomvendte, vi og de andre?

Jeg tror – fortsatt – at dette er en viktig utfordring å ta med seg fra Arusha 2018 og "Transforming Discipleship"-begrepet. Vi har en jobb

å gjøre med å transformere selve disippelskapsordet, med å knekke og brette på det og vri og vrenge på det slik at det kan si oss noe som medlemmer i folkekirka i Norge i det globaliserte, postsekulære 21. århundre. Vi må rett og slett arbeidet med språket vårt og med å vinne det tilbake. Misjonsorganisasjonene har arbeidet med det – les gjerne NMS' nye visjon! – og nå må også postevangelikale prester som meg gjøre det samme og bidra til samtalen.

I den folkekirkelige konteksten hvor jeg bor og arbeider, er det store flertallet fortsatt medlemmer av Den norske kirke. Selv etter gjentatte ganger å være blitt gjort oppmerksomme på av både den ene og den andre hvor enkelt det faktisk er å melde seg ut, velger de å bli stående som medlemmer. Folk bærer (stort sett) sine barn til dåpen og støtter opp om kirkas trosopp-læringsarbeid. De viser omsorg for kirkebygget og for de kirkeansatte; de taler vel om oss (igjen stort sett), og de bidrar gjerne som frivillige med enkle praktiske oppgaver dersom de blir spurt. I dåpssamtaler snakker de med presten sin om aftenbønn, og mange av dem får en aha-opplevelse når de forstår at de sangene de synger ved sengekanten, faktisk er formet i bønnespråk og dermed svarer til det som sies ved døpefonten om å be for dåpsbarna og lære dem selv og be; altfor mange tror dessverre at det er fri bønn som forventes. De har et engasjement for sitt lokalsamfunn og sine medmennesker, og de gir av seg selv til ulike lag og foreninger med mål å skape gode møteplasser for barn og unge.

Men kalle seg kristne, det tør de altså ikke, ikke ubeskytta i hvert fall. Dette står for meg som et av de største paradoksene med hele den folkekirkelige virkeligheten. Av døpte vrimler land og strand, som Brorson skriver, og jeg synes det er mye av troens brann også. Men så var det dette med språket, da. Hvordan kan kjærligheten og troen og håpet som folk lever med, midt i hverdagslivene sine, fortolkes som et uttrykk for disippelskap og Jesus-etterfølgelse når en ikke engang tør å omtale seg selv med kristennavnet?

Om vi skal gjøre en misjonsdugnad for folkekirka, tror jeg kanskje det er nettopp der vi skal begynne: Vi skal gi folk trygghet på og frimodig-

het til å kalle seg selv kristne. Det er et misforhold her, nemlig, en form for dissonans, som ikke skulle være der. De døpte er Jesu disipler. Han står ved sitt løfte, så det er ingen grunn til å tvile på at han er en del av deres hverdag. Hva ville skjedd dersom de ble bedt om å se seg om, og øynene deres ble åpnet?

Hva transformeringen av oss selv angår, er det nå engang slik at veksten i det kristne livet er en kontinuerlig prosess som kan både ta mange slags svinger og inneholde mange slags opp- og nedture. Det viktigste er, tror(!) jeg, rett og slett at man forstår livet som et uttrykk for dette at man både er menneske (først) og kristen (så). At det helt vanlige, komplekse og rotete menneskelivet i en egentlig nokså krevende sosial kontekst er et Jesus-liv ved Ånden til Gud Faders ære. Her kommer den lutherske kalletikken oss til hjelp. Det er i vår hverdag vår tjeneste for Gud og mennesker i gode gjerninger utfolder seg. Dette er å være Jesu disippel.

Så kan vi jo snakke oss varme om alle de ulike formene for Jesus-liv vi kan utforske om vi finner tid, overskudd og interesse for det. Her er miljøengasjement og flyktningarbeid, bymisjon og lokalpolitikk, retreatvirksomhet og tidebønn, idrettslag og besøkstjenester, bibelstudier og lesesirkler, kunst og korsvei. Men alt er ett i Kristus Jesus.

Like viktig tror jeg det er at vi ikke mister den kollektive dimensjonen av syne. Den evangelikale tradisjonen har gjerne vært individsentrert, med den personlige omvendelse i sentrum. Jeg skal ikke snakke ned personlige erfaringer av det mer øyeblikktransformerende slaget. Men jeg har nok i det store og hele mer tro på de lange, seige transformasjonsprosessene, de som formes av frostaf tjeneste og levd liv, og som finner former i våre felles handlinger.

Derfor må vi ikke glemme å snakke om folkekirka som kollektiv når vi tematiserer disippelskap. Det å være disipler, det er aldri noe vi gjør alene. Disippelskap er per definisjon fellesskap, det fellesskapet som konstitueres ved vår Herre og Mesters nærvær midt i verden og midt i livet. Med andre ord: Det har noe å si hvordan fellesskapet vårt framstår, også på organisasjonsnivå.

Praktiserer vi åpen forvaltning? Viser vi solidaritet med andre troende, og med andre mennesker av god vilje? Er vi dialogiske og erfaringsorienterte i våre læringsprosesser? Gir vi rom for livet, for kunsten og kulturen, på en slik måte at vi både bekrefter og utfordrer, blir bekrefta og lar oss utfordre? Og sist men ikke minst: Er vi, slik Arusha 2018 så tydelig kaller oss til, bevisste på og åpne for det som kommer fra marginene, fra grenseområdene, fra "The Margins"?

Jeg bærer med meg en erfaring som jeg tror mange av mine prestekolleger også kjenner igjen. Noen ganger, særlig i forbindelse med familier, erfarer jeg at det å velsigne andre også åpner rom for å bli velsigna tilbake. For barna gjør nettopp det. Når jeg løfter hendene for å lyse velsignelsen, gjør de det samme tilbake. Og ansiktene deres lyser.

Å være disipler handler om nettopp dette. Vårt disippelskap forandrer oss, og det forandrer dem

rundt oss. Og når det forandrer dem rundt oss, forandrer det også oss tilbake. Det er i denne vekselvirkningen vi er kalt til å stå. Og kallet kom til oss allerede i vår dåp, der Jesus lovet oss å være med oss alle dager inntil verdens ende.

Om vi kunne vinne tilbake et språk for dette, da tror jeg vi ville ha oppnådd noe stort. Her kan vi invitere hverandre til en felles dugnad: Å gi hverandre språket tilbake. Ikke nødvendigvis disippelordet, for det tror jeg risikerer å lyde kleint i vår folkekirkelige kontekst. Etterfølgelse er bedre, men det er litt tungt og teknisk og allerede, og det å være noens "etterfølger" er på norsk egentlig noe annet enn det å gå på veien sammen med noen. Det enkle er ofte det beste: Gir vi det store flertallet av kirkas dømte medlemmer frimodighet på å bruke kristen-navnet, ville det være en stille revolusjon. Vi kunne risikere at Jesus ble synlig, midt i våre liv.

luther

Anne-Margrete Saugstad

BIBELN FOR HODE OG HJERTE

249,-

I denne boken deler Anne-Margrete Saugstad av sin store kunnskap om Bibelen og de bibelske tekstenes bakgrunn og sammenheng. Her finner du en rekke innfallsvinkler til hele Bibelens skattkammer – fra skapelsesfortellingen til Johannes' åpenbaring. Som leser vil du få større oversikt og forståelse for hva Guds ord er, og hva det handler om: Hans plan og gjennomføring av sitt verk til menneskehetens beste.

Anne-Margrete Saugstad er en skattet forkynner og har i en årrekke vært lærer i Det gamle- og Det nye testamentet ved Bibelskolen i Staffeldtsgate, senere Høgskolen i Staffeldtsgate.

www.lutherforlag.no

STIFTELSEN PRESTEGÅRDSLÅNA I MELHUS

AV KRISTINE KAASA MOE, STYRELEDER STIFTELSEN PRESTEGÅRDSLÅNA I MELHUS
POSTMOTTAK@PRESTEGAARDSLAANA.NO

Den gamle sognepresteboligen i Melhus, bygget på 1720-tallet, (og prestegårdshagen) ble i 2002 en privat, ideell stiftelse: *Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus*. Både hus og hage er fredet etter kulturminneloven.

Vi har i den gamle bygningen en del fra det gamle prestekontoret i Melhus. Dessuten har prester og prestebarn gitt til Prestegårdslåna bøker, samling av prekenes (Øystein Hovden og Ole Eidem), prestekjoler og prestekrager. Dertil møbler og mange bilder. Vi har også fått noen gamle bøker etter biskop Johan Støren.

Der Øystein Hovden hadde rommet sitt da hans far var sogneprest i Melhus, har vi samlet bl.a. de fleste bøkene og papirene vi har etter prester. Dette er begynnelsen til et lite embetsmuseum.

Vi vil svært gjerne ha mer som viser prestens – og prestekonens – arbeid frem til vår tid, både i enkle gjenstander – pinner, trekkpapir, stempler, sognebudsstell – og annet.

Det er f.eks. én ting som vi har svært lite av, og som vi gjerne skulle hatt flere av. Det er salmesedler (Jeg er selv godt kjent med slike bl.a.

fra min tid som menighetssekretær og klokker i Borre, Vestfold på 1970-tallet).

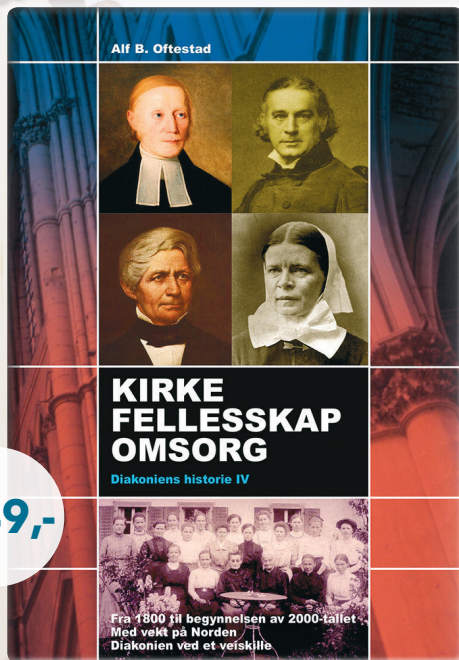
Vi ønsker herved å gjøre kjent at prester eller etterkommere av prester – og andre – har mulighet til å overlevere (gi) slikt til Prestegårdslåna. Det skal da alltid være helt klart hvor gjenstandene kommer fra, hvem de har tilhørt (Jfr. de museumsetiske regler til ICOM Den internasjonale komité for muséer). Vi registrerer alle gjenstander som mottas til museet, tar vare på dem så godt vi kan; det skal være enkelt å finne ut hvor hver gjenstand kommer fra, og museets samlinger skal være tilgjengelige for interesserte så langt sikkerhet og andre hensyn tillater det. Det som innlemmes i vår museale samling, kan ikke selges, ødelegges eller på annen måte avhendes.

Kontaktinfo: Stiftelsen Prestegårdslåna i Melhus
Postboks 16, 7221 MELHUS
Org.nr. 985 131 376
postmottak@prestegaardslaana.no
www.prestegaardslaana.no
Tlf. 97 62 27 08

Alf B. Oftestad

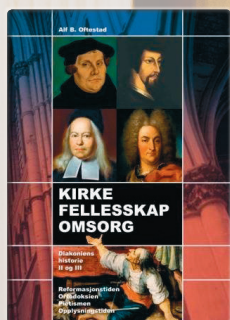
KIRKE, FELLESSKAP, OMSORG

Diakonien historie bd IV

449,-

En samlet framstilling av diakoniens historie har i lang tid vært et savn både ved fakulteter, høyskoler og i menigheter. Denne boka er avslutningen på et firebindsverk som beskriver hele diakoniens historie.

Kjøp hele verket!
Fire bind samlet i tre
bøker - for **kun kr 749,-**
(fullpris kr 1147,-)

Bøkene bestilles på lutherforlag.no,
direkte fra forlaget – tlf 22 00 73 50 eller post@lundeforlag.no.

SØNDAGSTEKSTEN

SILJE SØREBØ - HILDE BARSNES - KJELL A. SKARTSETERHAGEN

PINSEDAG - 2. PINSEDAG TREENIGHETSSØNDAG

PINSEDAG

20. MAI 2018

Prekentekest: Joh 14,15–21

Lesetekster: 1 Mos 1,1–5 / Apg 2,1–11 eller 1 Kor 12,12–13)

Liturgisk farge: Rød

TIL DAGEN

”Du gode Heilagande,
deg vil vi takke og prise,
du guds lys i vårt mørke,
Guds kraft i vår veikskap
Og Guds trøyst i vår sorg.
Når du kjem, vert livet skapt.
Når du taler, får ordet makt.
Når du rører ved oss, finn vårt urolege hjarte fred
I trua på Jesus Kristus, Guds einbårne Son.
Bli hos oss og gjer det openbert for alle
At i Kristus er Guds frelse komen til verda,
Og i hans rike er alt lys i lys
Frå æve til æve.” (Fra Norsk bønnebok nr. 332)

”Heilag Ande, kom til oss, tenn i vårt indre
kjærleikens loge.

Heilag Ande, kom til oss, Heilag Ande, kom til
oss” (Salmeboka, nr. 225)

TIL TEKSTEN

Den første leseteksten på pinsedag er de aller første ordene i Bibelen, der Gud skaper lyset. Den andre leseteksten kan enten være beretningen om apostlene som blir fylt med Den hellige ånd på pinsedag, og som begynner å forkynde om Guds storverk på ulike språk, eller man kan lese om kroppen og lemmene og enheten i dåpen og Ånden fra Korinterbrevet. Fortellerteksten er også beretningen fra Apostelgjeringene, men ett litt lengre utdrag som tar med begynnelsen av Peters tale.

Prekentekestens fra Johannesevangeliet er en del av Jesu tale til disiplene under påskemåltidet. Han har vasket føttene deres før måltidet og holder en lengre tale mens de ligger til bords. Jesus forbereder disiplene på den tiden da han ikke skal være synlig i blant dem lenger, og gir dem løftene om at de likevel ikke skal være forlatt.

V 15: Johannesevangeliet kjenner ikke til noe annet bud enn budet om å elske. Litt tidligere i talen, i Joh 13,34, sa Jesus: ”Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.” Når Jesus sier at ”dersom dere elsker meg, holder dere mine

bud”, må det derfor hensepile til at de som elsker Jesus, også skal elske hverandre. På slutten av Johannesevangeliet får Peter tre ganger spørsmålet fra den oppstandne Jesus: ”Elsker du meg?” Sammen med dette spørsmålet kommer Jesus med en utfordring om at Peter da også må vise omsorg for og ta vare på de andre disiplene.

V 16: Her kommer Jesus med løftene om at det skal komme en annen Talsmann. Det vil si at det altså har vært en første Talsmann. Dette må være Jesus selv. Men den andre Talsmannen skal ikke som Jesus komme i kjøtt og blod; han skal ikke dø; han skal være hos disiplene for alltid, men han skal altså fylle den samme rollen som Jesus har iblant dem. Det greske ordet *parakletos* (oversatt til Talsmann) har primært en rettslig betydning (advokat), men kan også brukes i betydning hjelper, trøster og formaner. Jesus har vært den som har talt sannheten fra Gud iblant dem, som har trøstet og formant. Nå skal det komme en annen Talsmann som skal gjøre det samme.

V 17: Den annen Talsmann skal, som den første, kommunisere Sannheten. De som elsker Jesus, og som holder hans bud, vil kjenne ham og ta imot ham selv om verden ikke ser ham og ikke kjenner ham.

V 18: Jesu ord her i vers 18 står i sterk kontrast til det som disiplene snart kommer til å oppleve: Jesus skal bli korsfestet. De vil føle seg forlatt. Men Jesus lover at de ikke skal være overlatt til seg selv selv om han går bort. ”Jeg kommer til dere,” sier han. Disse ordene kan ha en mangfoldig betydning. Det kan hensepile til selve oppstandelsen, men også til Jesus nærvær iblant dem ved Den hellige ånd. I Johannesevangeliet er jo pinseunderet skildret i samme fortelling som der disiplene får møte den oppstandne. Jesus kom til dem gjennom stengte dører, åndet på dem og sa: ”Ta imot Den hellige ånd!” (20,22) Til sist kan ordene ”jeg kommer til dere” også peke mot Jesus som kommer til dem i fremtiden (Jesu gjenkomst).

V 19: I dette verset finner vi ordet ”se”. Også dette ordet kan ha en dobbel betydning. Det kan handle om disiplene som får se den oppstandne Jesus, men det kan også handle om å se i ikke-sanselig forstand, altså å se med troens øyne. Det

er jo dette den andre Talsmannen skal hjelpe disiplene med, å se Jesus også når han ikke lenger er synlig i blant dem, og minne dem om budene hans.

V 20: Å ”se” Jesus, handler om å skjønne at likesom Jesus er ett med sin Far, er han også ett med sine disipler. Han lever i dem som har sitt liv i ham.

V 21: Det siste verset av dette tekstutsnittet oppsummerer. Jesus lover at han skal bli værende med sin kjærlighet hos dem som elsker ham og holder hans bud.

TIL PREKENEN

Lektor Liv Osnes Dalbakken vant Vårt Lands kronikkonkurranse for kvinner ”Hev stemmen”. Kronikken hennes ”Kunsten å tro” sto på trykk i Vårt land fredag 13. april. Her bruker hun erfaringer som religionslærer på videregående og forteller om en tankevekkende samtale med elevene. Jeg skal ikke referere helle kronikken. Du kan lese den selv, men det handlet om forholdet mellom tro og gjerninger og veien til frelse i ulike religioner. I den lutherske kristendommen fremstilles det enkelt. ”Det finnes en frelser. Det er tilstrekkelig å tro på Jesus frelsesverk. Det kreves ingen gjerninger. Så lett. Men så vanskelig. For hvordan skal man klare å tro når man faktisk ikke gjør det?”. Liv Osnes Dalbakken reiser i denne kronikken spørsmålet. ”Har vi gjort det for lett å være kristen, og dermed for vanskelig?” For er det egentlig lettere å tro enn å gjøre gode gjerninger? Liv reflekterer over om den lutherske kirkens dogme om ”troen alene” ironisk nok står i veien for unge mennesker som ønsker å forplikte seg og ønsker å gjøre verden til et bedre sted, fordi de ikke klarer å prestere troen. Poenget mitt med å hente fram denne kronikken, er at jeg tenker at disse refleksjonene kan være relevante i møte med teksten i Johannesevangeliet og i arbeidet med prekenen. For hos Johannes ser vi ikke noe sterkt skille mellom tro og kjærlighetsgjerninger. Det henger sammen. Løftene i teksten er knyttet til det å elske Jesus og holde hans bud. Samtidig vet vi jo selvsagt at de disiplene som fikk dette løftet, langt ifra var feilfrie; de kranglet om å være størst; de sviktet når det gjaldt, men likevel: De ønsket

å være Jesu etterfølgere i tro og handling.

Når vi skal preke over denne teksten fra Johannevangeliet, er faren, slik jeg ser det, at prekenen forblir i det abstrakte. Siden teksten er en tale og ikke fortelling, trenger prekenen bilder eller fortellinger som kan gjøre det lettere for lytterne å gripe innholdet og å se det for seg. Det å ha Jesu kjærlighetshandling mot disiplene før han starter på denne talen, i bakhodet kan være en hjelp mot å forsvinne inn i det abstrakte. Her gir Jesus ordet ”elske” et innhold som kan stå i sterk kontrast til den forståelsen av kjærlighet vi finner i vår samtid. Mens det å elske i vår tid ofte blir assosiert med å ha lykkelige følelser overfor andre mennesker, viser Jesus når han vasker disiplenes føtter, hvordan det å elske handler om å tjene. Det gir oss et forbilde for den kjærligheten som Jesus kaller oss til.

Om jeg skulle velge et fokus for prekenen, ville jeg kanskje valgt å fokusere på vers 18 i teksten: ”Jeg lar dere ikke være igjen som foreldreløse barn. Jeg kommer til dere,” og forsøkt å gi et vitnesbyrd om at Jesus kommer til oss i dag, at han lever i oss og iblant oss ved sin Hellige ånd når vi ønsker å være hans etterfølgere.

Jeg tror de fleste mennesker vil kunne gjenkjenne følelsen av å være forlatt. Selv husker jeg opplevelsen som barn da jeg kom bort fra familien min i en fremmed by, det ikke å vite hvor jeg skulle gå, og hvem det var trygt å spørre om hjelp. Andre har opplevd å bli foreldreløse, enten som barn eller i voksen alder. Sigrid Moldestad skriver om dette i ”Vise til Far”, på en måte som jeg tror vekker gjenkjennelse for mange:

*Men ka vil skje,
når våre liv vert snudd opp og ned?
og eg skal vere den sterkaste?
Vil sitte på ditt fang og høyre deg sei'
– det var ein gong
Blir eg nokonsinne klar blir eg vaksen nok
te å klare meg utan ein far.*

Mange kan ha erfaringer om å føle seg forlatt også i troens liv. Det føles ikke som om Gud er der. Hvor er nærværet; hvor er kraften og trøsten? Inn i slike erfaringer taler Jesu ord: ”Jeg kommer til dere.” Prekenen kan ikke gi noen lette løsninger på følelser av gudsfravær og forlatthet,

men kan likevel forsøke å gi noen glimt av håpet om at vi faktisk skal slippe å være den sterkeste. Talsmannen, trøsteren og hjelperen er like nær som vår egen pust. Å være en Jesu etterfølger handler ikke bare om å ha Jesus som forbilde, men å våge å tro at han kan leve og virke i oss i vår hverdag ved sin Ånd, og at han også kan møte oss gjennom andre mennesker som kommer i vår vei.

Selv har jeg hatt perioder i mitt presteliv der jeg har følt at jeg måtte være den sterkeste, at det var jeg som måtte bære troen og Gud. Jeg har noen ganger tenkt at jeg ikke orket mer. Jeg husker spesielt en dag da jeg skulle ha en begravelse. Jeg våknet og tenkte at dette orker jeg ikke mer. Jeg ville ikke ha flere begravelser. Jeg ville ikke være prest lenger. På minnesamværet etter begravelsen skjedde det som jeg aldri har opplevd før. En av de pårørende spurte diskret som hun kunne få lov å be for meg. Vi gikk inn i kirkerommet, og hun ba en enkel bønn. Det opplevdes der og da som at en stor byrde ble løftet bort fra skuldrene mine. Jeg skulle slippe å være den sterkeste. Hjelperen, Trøsteren var der. Selvsagt har det kommet dager med motløshet også etter dette. Men for meg var det en opplevelse av at Jesus kom til meg gjennom et annet menneske, at han lever i det fellesskapet der mennesker ønsker å være hans etterfølgere, ønsker å tjene hverandre og løfte hverandre opp.

Jeg kommer til dere!

SALMER:

527 Kristne, la oss søke sammen
521 Som vinder styrk om mine kinn
225 Heilag Ande, kom til oss
553 Det er navnet ditt jeg roper
618 Grip du meg, Heilage Ande
520 Gå gjennom byens lange, rette gater

SILJE SØREBO
SOKNEPREST I JØLSTER
SOKNEPRESTEN@JOLSTER.KYRKJA.NO

2. PINSEDAG

21. MAI 2018

Prekentekest: Joh 6,44–47

Lesetekster: Jes 44,3–5 / Apg 11,19–26

Fortellertekst: Matt 14,22–34

Liturgisk farge: Rød

Er vi gått tom for batteri i kirken når vi kommer til pinse?

”Den norske kyrkja har ikkje lukkast formidle den tredje personlegdomen i trua vår. Det lyt de gjere noko med. Det er dykkar ansvar i dykkar tid å ta dette på alvor.”

I Bergens Tidende den 3. april skriver filmskaperen Randi Førsum en tankevekkende artikkel til oss som skal preke i pinsen, og egentlig resten av året også. Hun skriver: ”Den norske kyrkja har berre batteri til ein kveld i året, julaftan. Så dabbar det av før det døyr heilt til pinse då sjølv mysteriet og poenget med juleevangeliet og påskebodskapen vert stadfesta. *Kyrkja står tom* som om ho var død, når ho skal forkynde at Den heilage ande kjem til oss og skapar tru og evig liv blant kvar den som vil, uansett ståstad i livet eller kvar du vart fødd. I Dublin har eg mine næraste vener og kollegaer. Dei er katolikkar. Ei av dei fortalte meg om Den heilage ande, korleis han som den tredje personlegdomen i Treeinigheita fungerer for deg og meg her i verda og i liv og død. Dette er kunnskap som katolikkane får inn med morsmjølka. Kyrkjene som ikkje forkynder Den heilage ande, han som reiser Kristus opp frå grava tredje dag, blir stadig tommare. Medan t.d. dei katolske kyrkjene lever vidare. Dei anerkjenner sjølv grunnlaget for all kristen tru og forståing, Anden sjølv.

Eg fekk på kjøkenbenken den dagen, i samtale med ein økonom oppdratt som katolikk, innsikt i det eg mangla for å forstå mi eiga lutheranske

kristendom. Når eg har fått kunnskapen og forståinga av Den heilage ande på plass, har eg fått hand om ladaren til verdas viktigaste iPhone. IPhonen låg der med alle sine uunnverlege funksjonar til inga nytte fordi batteriet var tommare enn Johanneskyrkja langfredag.

Per Arne Dahl og Helga Byfuglien har saman med dei andre biskopane og prestane i Den norske kyrkja ikkje lukkast formidle den tredje personlegdomen i trua vår. Det lyt de gjere noko med. Det er dykkar ansvar i dykkar tid å ta dette på alvor.

De har mykje å gjere.

Sjølv har eg erfart at gjennom livets verste stormar og orkanar kan ingen hjelp måle seg med den hjelpa du får i møte med Jesus, sett at du har eit aktivt forhold til han. Det får du ikkje ved å t.d. henge på sosiale medier, men med eigentid med skaparen i form av bøn og Bibel. Så enkelt, så kjedeleg, vil du kanskje seie. Nei, på ingen måte. Men det er ein prosess, på same måte som du må gjennom tøffe tak før du har fått på plass toppforma i joggeløypa eller på treningssenteret. Det er ikkje alltid du elsker tanken på å springe, men den gode helse kan du ikkje la forfalle. Berre eit forsvinnande fåtal av soknebarna til kyrkjene under Helga Byfuglien sitt embete har eit aktivt bønoliv. Det blir som å ikkje ha ein iPhone i det heile tatt.”

Om vi ikke kjenner oss igjen i alt hun skriver, så har hun viktige poeng. Vi bør ta utfordringen hun gir oss, om å formidle godt om pinseunderet og Den hellige ånd slik at flere kan både forstå treenighetens oppgaver og sammenheng, og å kunne kjenne åndens kraft og Guds nærvær i sine liv.

Prekenteaksten – den som tror, har evig liv

Teksten står i rammen av det innholdsrike kapittel 6 som har paralleller til Mark. 6,30–54 og 8,11–33, utenom det doble brønderet i Mark 8,1–10.

1. Jesus metter 5000 – Joh. 6,1–15
2. Jesus går på vannet – Joh. 6,16–24
3. Krav om tegn – Joh 6,25–34
4. Jeg er livets brød – Joh 6,35–59

5. Peters bekjennelse – Joh 6,60–69

6. En skal forråde meg – Joh 6,70–71

Symbolikken brukt om Jesus som ”livets vann” i Joh 4 og ”himmelsk brød” ble utviklet sammen med johanneisk kristologi om Jesus som den mosaiske profetkongen. Diskursen om brødet var trolig en homiletisk *midrash* før den ble brukt i evangeliet. For evangelisten blir hele diskursen en ny konfrontasjon mellom en tvilende forsamling og ham som er kommet fra himmelen med livets ord. Det er også noen eksegeter som tror at delen med Jesus som brødet i nattverden i vers 51–59 ble lagt til ved den siste redigeringen av evangeliet for å gi en etiologi eller opprinnelse for johanneisk nattverdsfeiring.

Vår prekentekest er et kort utdrag av en lengre fortelling. Det er Jesu respons til den murringen som oppstår etter at han har uttalt at han er ”livets brød” kommet ned fra himmelen. Jødene stiller spørsmålsteget ved hvem han er, og hvordan han kan si at han er kommet ned fra himmelen, han som er Josefs og Marias sønn. De kjenner jo foreldrene hans.

Vers 43–47 er Jesu befaling om å slutte å murre, fulgt av en rekke ordtak som tar opp i seg johanneisk teologi om tro. Vers 44–45 gjentar uttalelsen om at bare de som blir ”dratt av Gud”, tror på Jesus. I vers 44c finner vi et redaksjonelt tillegg som gjør Jesus til redskap for ”oppstandelsen på den siste dag”. I vers 45 ser Johannes ut til å ha laget et nytt skriftsitat som kanskje kombinerer Jesaja 54,13 og Jeremia 31,34, for å understøtte påstanden om at Gud er ansvarlig for troen til dem som tror på ham. Vers 46: ”Men ingen har sett min Far.” Det er ingen kunnskap om Gud utenom gjennom Jesus. En kan ikke bli ”opplært av Gud” uten å høre og tro på Jesus. Denne delen blir avsluttet i vers 47 med en ny bekræftelse på at den som tror, har evig liv.

LESETEKSTENE

Jesajateksten er en poetisk og vakker beskrivelse av Gud som øser sin Ånd over folket, som øser vann over det tørste, velsignelse over slekten, og det skal spire frem siv og popler. Folkets svar er: ”Jeg tilhører Herren.” Slik kompletterer den prekentekestens ved at Guds Ånd blir beskrevet som

noe som gis, og som fører til tro. Det gjelder også hedningene, iallfall enkeltvis, som vil tatovere Herrens navn i sin hånd. Det å tro og tilhøre Gud og være en del av Guds utvalgte folk avhenger ikke av etnisitet, men av tro som er gitt av Den hellige ånd.

I apostelgjerningsteksten hører vi om den kristne misjon og hvordan evangeliet blir forkynt ikke bare for jøder lenger, men også når de gresktalende i Antiokia, der den første ikkejødiske kirken ble grunnlagt. Barnabas blir utsendt fra moderkirken og blir så glad når han ser hva Guds nåde har gjort i Antiokia. Det er i Antiokia at disiplene for første gang ble kalt ”kristne”.

Guds utvalgte folk er alle som kommer til tro ved Den hellige ånd og blir en del av Guds verdensvide kirke. I og med at prekentekestens er så kort denne gangen, synes jeg at lesestekstene utfyller på en veldig god måte både når det gjelder tematikk, og ved dra frelseshistoriens lange linjer. Det vil være fint å trekke dem aktivt inn i preken.

PREKEN

I lys av Randi Førunds artikkel tenker jeg det er viktig å bruke tid på å sette pinseunderet inn i en større ramme for folk, snakke om hvem Den hellige ånd er, og hva Den hellige ånd gjør og kan gjøre i våre liv. Nå er kanskje ikke de som velger å gå til gudstjeneste på 2. pinsedag, de som kan minst om dette temaet, men jeg tror heller ikke mest. Tekstene forteller om Den hellige ånds virke i verden, om Åndens rolle for både å gi tro og å leve i tro. Her tror jeg vi frimodig kan bruke mer tid på å snakke om hva Den hellige ånd kan bety i livene våre og i menigheten vår. Den hellige ånds gaver er mange og utømmelige, og det er derfor alltid mer å hente ut enn det vi til enhver tid gjør. For svært mange er det et større potensial for rikere tro og liv enn det vi allerede har. Men hvordan legge til rette for det i våre hverdager? Vi glemmer jo nesten aldri å lade batteriet på mobiltelefonen vår. Jeg har til og med en ekstra powerbank i vesken om jeg skulle gå tom for batteri, mens enda mer livsviktige ting, som troen vår, glemmer vi kanskje oftere å lade? Troen trenger også lading for å kunne vokse og

bære frukt, både for oss selv og for andre. Hvorfor har ikke de fleste av oss fokus på det og prioriterer det?

Det er også kraftfullt i både historisk og nåtidig perspektiv å høre om menigheten i Antiokia der de som trodde på Jesus, for første gang ble kalt kristne. Det er ikke tilfeldig. Det var en kirke der Den hellige ånd var synlig i utviklingen av menighetens liv. Lederne der var fylt av Ånden, og fellesskapet ga opplæring i tjenestegjøring i Ånden. De søkte Ånden; de la hender på dem som ble sendt ut til forskjellige tjenester, og de var gode på å gi oppmuntring og dele ressurser med dem som trengte det. Det er mulig at nettopp det at Ånden sto så sentralt i kirkens liv, og at de speilet Jesus i ord og gjerning så tydelig, gjorde at det var nettopp her de fikk dette navnet først. Hva betyr det for oss å være kristne og kirke i 2018? Hvordan fører vi videre arven fra den første kristne kirke? Vi er Guds utvalgte folk, kommet til tro og utrustet av Den hellige ånd. Hva med å utforske litt mer hva det betyr for oss å gjøre Ånden og troen mer levende i våre liv og kirkens liv, denne dagen. Den hellige ånd er livsviktig for kirken, og dens liv. Det finnes ingen kirke og ingen kristne uten Ånden. Vi kjenner ikke Gud uten gjennom Jesus Kristus som har åpenbart han for oss.

God pinse!

Salmer å plukke fra: 226, 227, 229, 232, 233, 520, 521, 523, 527, 529, 536, 538, 539, 604, 713.

HILDE BARNSNES
SJØMANNSPREST I BERLIN
HILDE.BARNSNES@GMAIL.COM

TREENIGHETSSØNDAG

27. MAI 2018

Prekentekest: Luk 10,21–24

Lesetekster: 1 Mos 18,1–8 / Rom 11,33–36

Fortellingstekst: Apg 9,1–19

Poetisk tekst: Sal 100

Liturgisk farge: Hvit

DAGEN

Vi feirer gudstjeneste på selveste treenighets-søndagen som er et slags vannskille i kirkeåret. Åpenbaringsinnholdet formidlet i kirkeårets tider og fester (jul, påske og pinse) er med treenighets-søndagen fullendt; nå gjelder det framover å vokse og modnes i troen, slik den grønne liturgiske fargen på søndagene framover gir oss et hint om.

TEKSTER

I teksten fra 1 Mos møter vi Abraham i møte med de tre som er Herren.

I Romerbrevet møter vi en lovprisning – nærmest en poetisk tekst – som lovpriser og proklamerer: ”Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud!”

I fortellingsteksten er vi i landet som vi så ofte får møte i nyhetsbildet. Vi møter fortellingen om Saulus ved Damaskus: Han som fikk se lyset – selv om han var en forfølger! Måtte Kristuslyset få skinne klart igjen også i dagens Syria!

Poetisk tekst, Sal 100, er en takkesalme, en jubelsalme. Den står godt til evangelieteksten (Se under). I salmeskatten går den igjen i salmen til Matias Skard, ”Lovsong skal all heimen kveda” (som utrolig nok ikke er tatt med i den nyeste salmeboka) som holder seg nær til GTs psaltertekst. Så har vi den kjente inngangssalme ”Syng for Herren hele verden!”, N13 547.

EVANGELIETEKSTEN

Vi er i følge med en større disippelskare, nemlig de 72. I skriftets oppbygning er vi i 4. hoveddel. Etter fødsels- og barndomsfortellingene kommer 2) Forberedelsen til Jesu virksomhet og 3) Jesu virksomhet i Galilea, og så vår bolk: Reisen til Jerusalem. De 72 sendes ut, og vår tekst er en del av den ”forkynnelse og opplæring” som nå skjer. Jesus utpeker 72 (Det kan være interessant å reflektere over kriteriene for denne utvelgelsen, og hvor godt Jesus kjenner sine følgesvenner) og sender dem ut foran seg, to og to. Jeg assosierer til evangeliseringsprosjekter og ringeklokkemisjon. Det skjer kraftige verop over Galileas byer, så disse er stridende sendt ut i den åndelige frontlinjen.

Vår tekst, fra vers 21, svarer på et anliggende i vers foran. En kan spørre om ikke alt burde ha vært tatt med i tekstbolken: ”*Dette*” som Far har skjult for de vise og forstandige og åpenbart for de umyndige og små, er budskapet som ligger foran, om at navnene er skrevet inn i himmelen. Men i vår tekstsammenheng utdypes det til å gjelde forholdet mellom Faderen og Sønnen, og jeg tenker: Hele evangeliet – som ikke kom opp i noe menneskes hjerte eller tanke, men er fra Gud. En fin referansetekst kan være 1 Kor 1,18–31.

TIL PREKENEN

Jeg siterer Peter Halldorf i boka ”Hellig år” (s 186): ”På Treenighetssøndag er det nødvendig å leve i pinsens nøkterne rus som gjør omtalen av Gud fortettet og autentisk, men lite konkret. Det er mer tiltale til Gud enn omtale av Gud. Prekenen denne søndagen må, om noen gang, være mer innlevelse enn beskrivelse. Når predikanten framkaller overraskelse og forundring, blir hjertet til den som hører på, et jordsmonn der troen kan vokse. Når hele gudstjenesten blir en doxologi, en lovprisning, trer Kirken fram i sitt sanne vesen.”

Stikkord: Gudsbilde

I vår nyeste bibeloversettelse finner vi overskriften ”Hvem Sønnen er”. De språklige assosiasjoner blir i begge tilfeller veldig maskuline. I prekenen

synes jeg vi heller kan lage spørresetning og spørre ”Hvem er Gud?” Gudsbildepresentasjon kan godt være tema i dagens preken:

- Et gudsbilde som bare kan unngås i jubel.
- Et gudsbilde som bare kan favnes av de umyndige og små.
- Et gudsbilde produsert av Guds gode vilje.
- Et gudsbilde som vokser ut av to personers intimkjenneskap.
- Et gudsbilde som alltid klinger av lovprisning: ”Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud”.

Mennesket er skapt i Guds bilde; bildet av Gud er også erkjennelse av oss.

Stikkord: Mottakere

Et annet/neste fokus kan være mottakeren: Skjelningen mellom de ”vise og forstandige” og de ”umyndige små”. Det er å merke seg at en lovkyndig tar ordet like etterpå (vers 25). Han var kanskje en som følte seg truffet, provosert, fornærmet av det Jesus har sagt: Nå skal han jammen settes på prøve!

Stikkord: Jesu glede

Jesu glede er et tema for seg. En assosiasjon er Kingos fantastiske salme (i salmeboka skjærtorsdagskapittel) ”*Hør en lovsang høye himler*” (157) der det nå heter i femte vers: ”*At du slik med sang begynner, full av glede, full av ro, Herre Jesus, det forkynner lindring for min svake tro.*” Å bruke de tre siste versene av salmen gir god mening selv om det ikke er skjærtorsdag. I glede og jubel forkynnes den kunnskap om Gud som jeg er avhengig av; gleden kan overføres. Treenighets-søndag er en gledesdag.

Stikkord: Treenighet og barnlighet

Det er umulig å bevise Gud: Men er det bevist? Det er dog mulig å ta imot et vitnesbyrd. Det er mulig! Det hører til og med til pilegrimens livsinnstilling: Underveis på vandringen å stille seg åpen for det andre har å gi, og særlig når ”hvem andre” enn Jesus selv er giver!

Vitnesbyrdet kommer fra en som er kjent med Gud fra evighet av. Treenighetsperspektivet er nøkkelen til å gjennomskue hele Jesu virke. All

annen kunnskap kommer til kort. Dette er noe helt nytt. Det er helt nytt fordi kilden er unik. Kilden er fellesskapet i guddommen fra evighet til evighet. Jesus åpenbarer sitt kjennskap, og han konverterer den ut i praktisk kjærlighet og bringer Guds rike nær. Det er ikke snakk om esoterisk eksklusiv kjennskap, nei, tvert om: Dette er for de umyndige små barn (Jfr. teksten om Jesus og barna, som vi bruker i dåpsliturgien). Vi må bli som barn for å kjenne Gud. Jesus elsker alle barna!

Stikkord: Misjon – Sendelse

Perspektivet med de 72 som nettopp har vært ute på evangelisering, kan godt være med: Forangående tekst. Perspektivet med den barmhjertige samaritan kan godt følge etter: Etterfølgende tekst. Jesu sendelse innebærer to ting: Undervisning og nestekjærlighet – begge er følger av kunnskapen om Gud. Det gir føring for vår misjon, enten den skjer her ute eller hjemme. Nr. 700 i salmebokas misjonskapittel og med Svein Ellingsens tekst ”Vinden kjenner ingen grenser” er en storslått lovprisningstekst, og synes man Harald Gulliksens melodi er vanskelig, er det lov å jukse litt og bruke melodien til ”*Rop det ut med hjertets jubel*” som heller ikke er en dum salme på treenighetssøndagen.

TILLEGG OM JÜRGEN MOLTMANN

Jürgen Moltmann har viet stor grundighet og innsikt til teologien om treenighetslæren i boka ”Trinität und Reich Gottes” (engelsk: ”The Trinity and the Kingdom”). Her er han inne på tema som å vende tilbake til en trinitarisk tenkemåte i teologien og trinitarisk hermeneutikk.

Han tolker Jesu dåp og pasjon og Jesu oppstandelse og Ånden sendelse alt som trinitariske hendelser samtidig som åpenbaringer. Det handler om en åpenbaring av Treenigheten på en tidslinje som Det nye testamente frambyr i sin tekst.

I kapittelet Treenighetens mysterium kritiserer han en monoteisme som han mener har gitt oss et monarkisk gudsbilde (kongemakt, hierarki) i stedet for et fellesskapsgudsbilde preget av innbyrdes kjærlighet mellom tre. Alt som skjer med Jesus i evangeliene, har egentlig den treenige Gud som subjekt, og Jesu glede er et uttrykk for at dette blir kjent.

Boka er blitt viktig. Den gir mange referanser til temaet fra kirkefedrene og setter hele treenighetsdogmet i et dogmehistorisk perspektiv.

God pinseliljetid!

KJELL A. SKARTSETERHAGEN
SOKNEPREST I NITTEDAL
KJELL.SKARTSETERHAGEN@
NITTEDAL.KIRKEN.NO

NYTT FRA BISPEDØMMERÅDENE

TILSETTINGER

AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

07.02.2018:

Dennis Larsen ble tilsatt som sokneprest i Siljan sokn i Skien prosti med Siljan sokn og Gjerpen sokn som tjenestested.

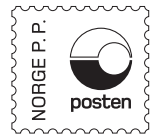
20. mars 2018:

Jens Olai Justvik ble tilsatt som sokneprest i Tveit sokn i Kristiansand domprosti med Tveit sokn og Hånes sokn som tjenestested.

Bjarte Leer-Helgesen ble tilsatt som kirkefagsjef.

Alle de tilsatte har bekreftet at de tar imot stillingene.

PRIORITY

Avsender:
Luthersk Kirketidende
Sinsenveien 25
0572 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av professor Harald Hegstad (ansv.), prost Hege Elisabeth Fagermoen, sokneprest Kjersti Gautestad Norheim og praktikumsleder Fredrik Saxegaard. Bokmeldingsansvarlig: Stipendiat Per Kristian Sætre. Redaksjonssekretær: Eyolf Berg.

ALLE HENVENDELSER rettes til:
Luthersk Kirketidende
v/Eyolf Berg
Sinsenveien 25
0572 OSLO
Tlf. 91 17 65 37
E-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

INTERNETT: www.lutherskkirketidende.no
Opplysninger om annonsepriser og utgivelsesplan finnes på nettsidene.

ARTIKLER OG LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende sendes på e-post til ovenstående adresse. Artikler skal normalt ikke overstige 2500 ord. Innlegg skal normalt ikke være mer enn 1200 ord.

ABONNEMENT: Pris kr. 600,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 825,- pr. år. Abonnementet inkluderer Tidsskrift for Praktisk Teologi (2 numre pr. år). Kontonummer: 8220.02.93882. Abonnementet løper til det sies opp skriftlig (brev, SMS eller e-post). Gamle og nye numre kan kjøpes i pdf-format fra <https://lutherskkirketidende.buyandread.com>